

RANA-REGIONEN

VEKST, NÆRING OG VEIEN VIDERE

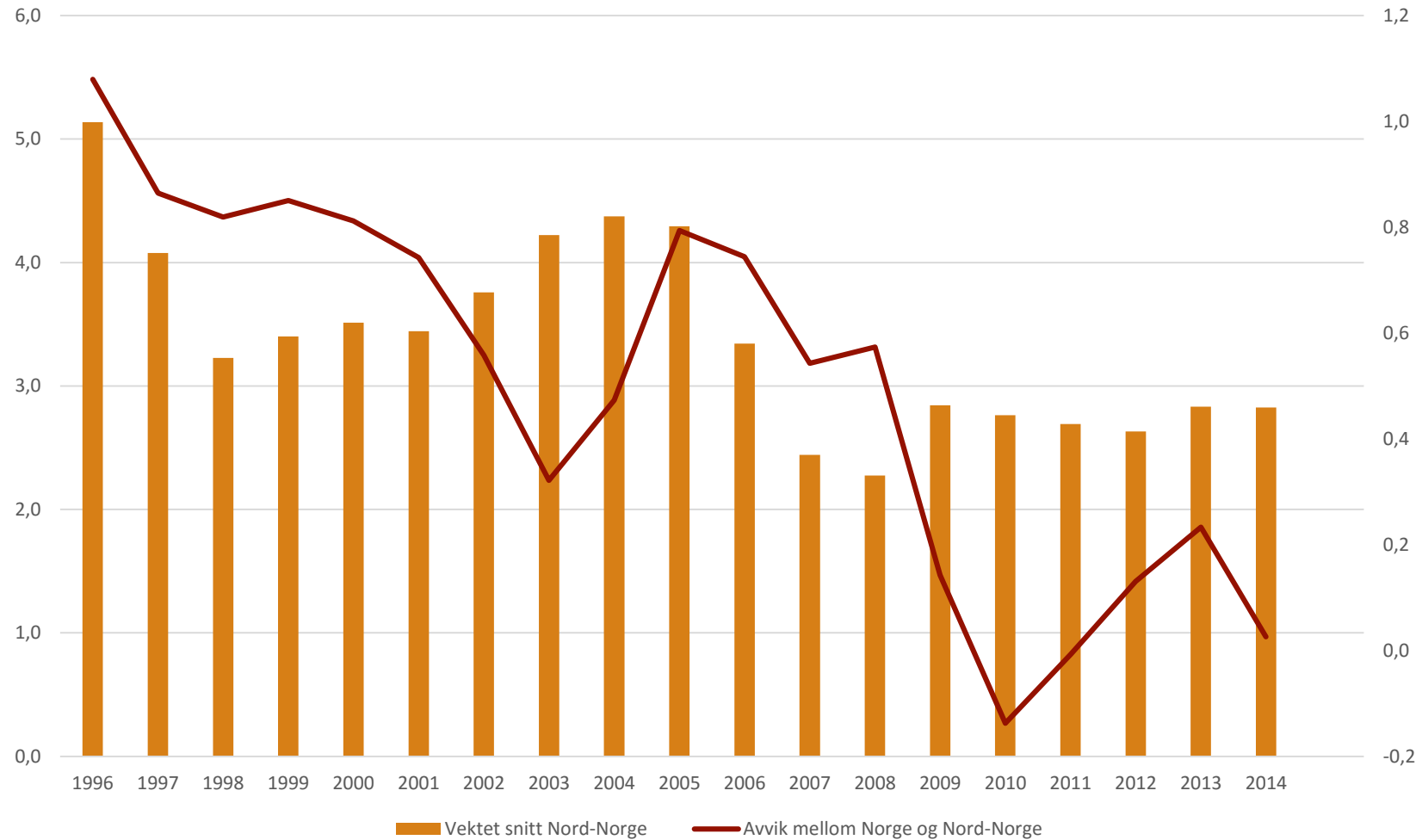
Leo A Grünfeld

02.06.2016

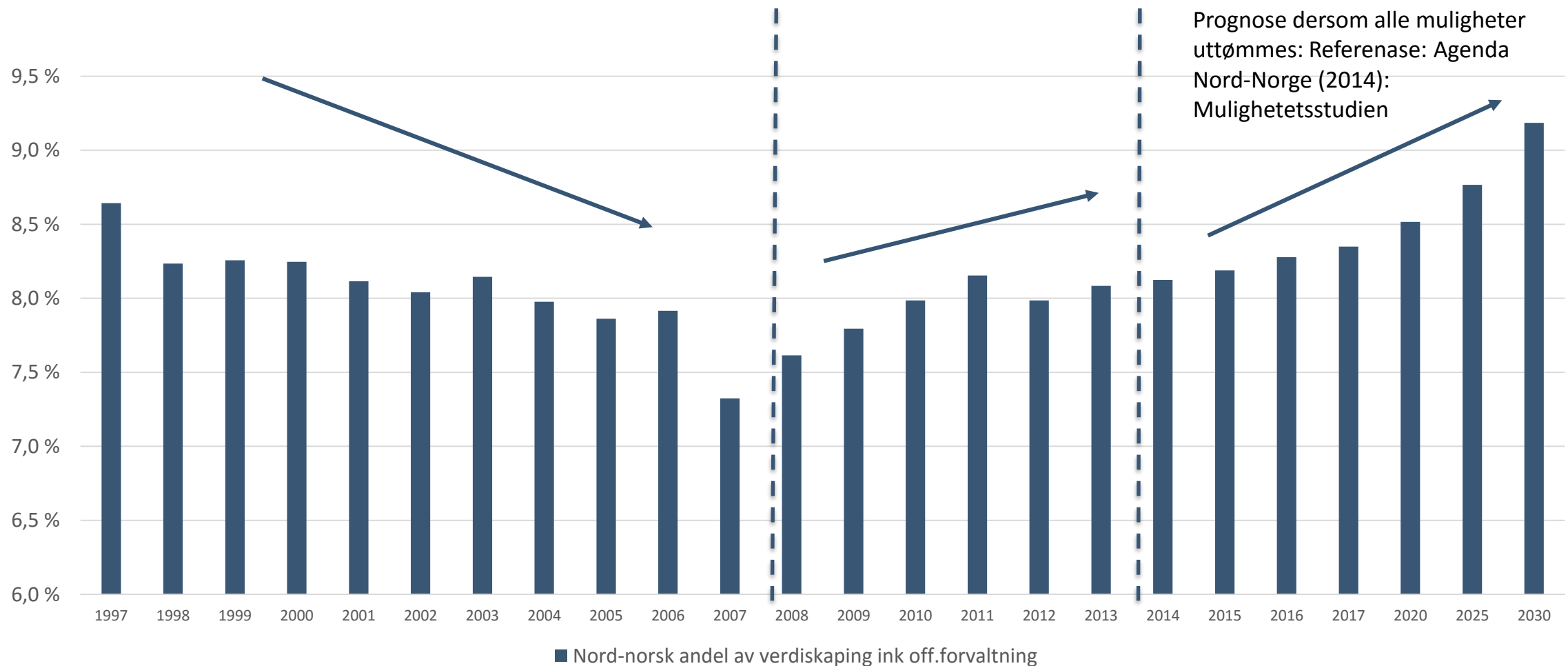
Agenda

- 1. Potensialet i Nord-Norge: Eksport-motoren**
 - 2. Utviklingen i kommunene i Rana-regionen (byreg-samarbeidet)**
 - 3. Nyere utviklingstrekk og tanker om tiden framover**
-

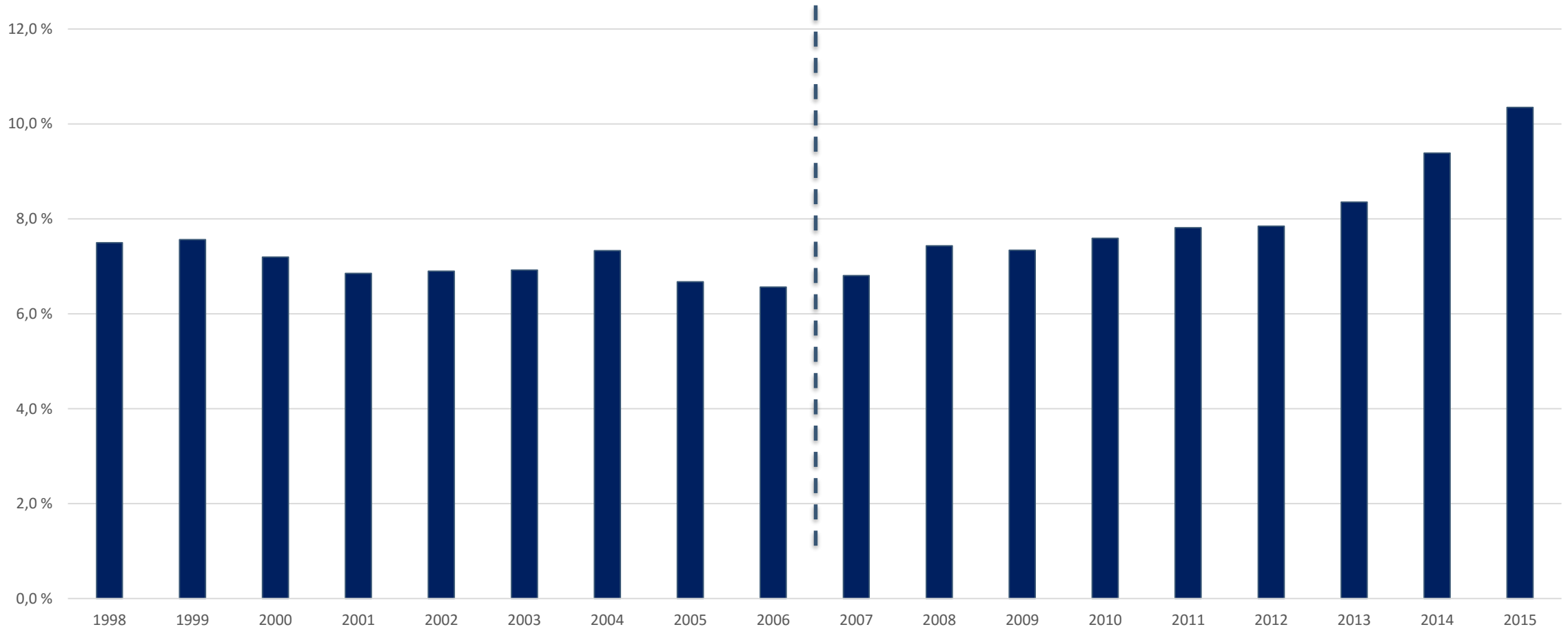
Arbeidsledigen er ikke lenger Nord-Norges mareritt

Nord-Norge: Fremtidens landsdel i Norge?

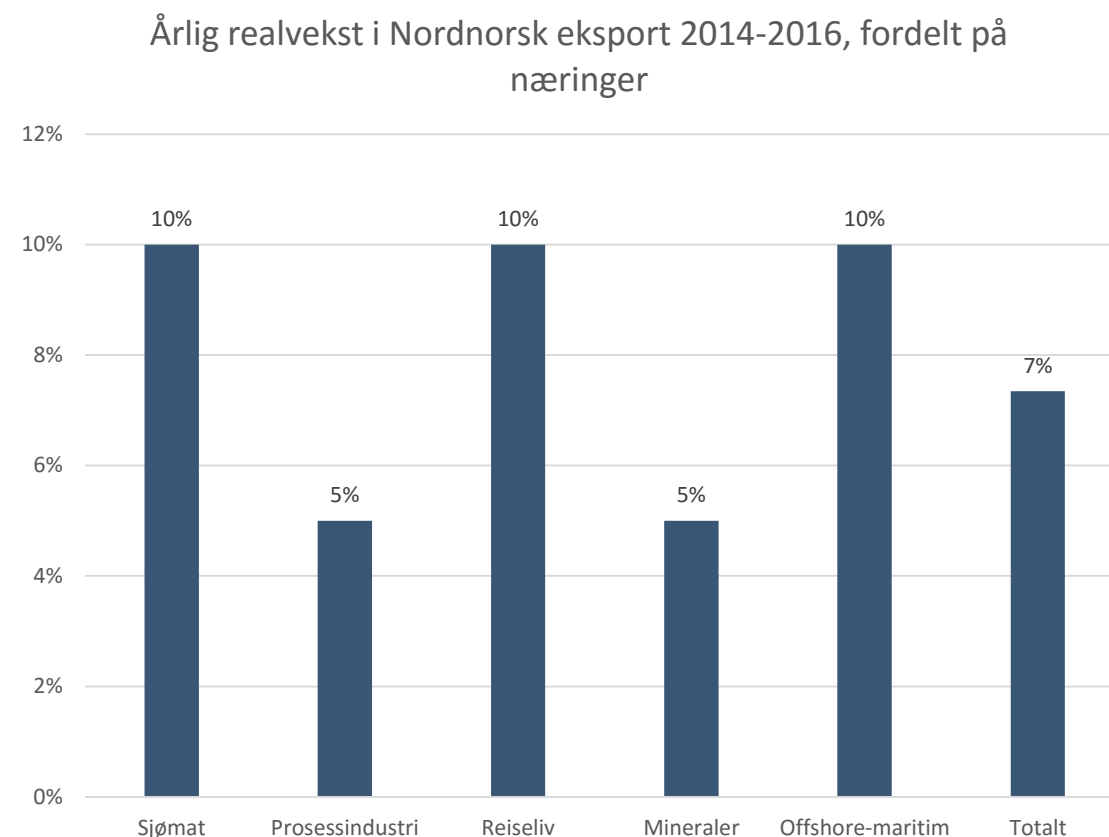
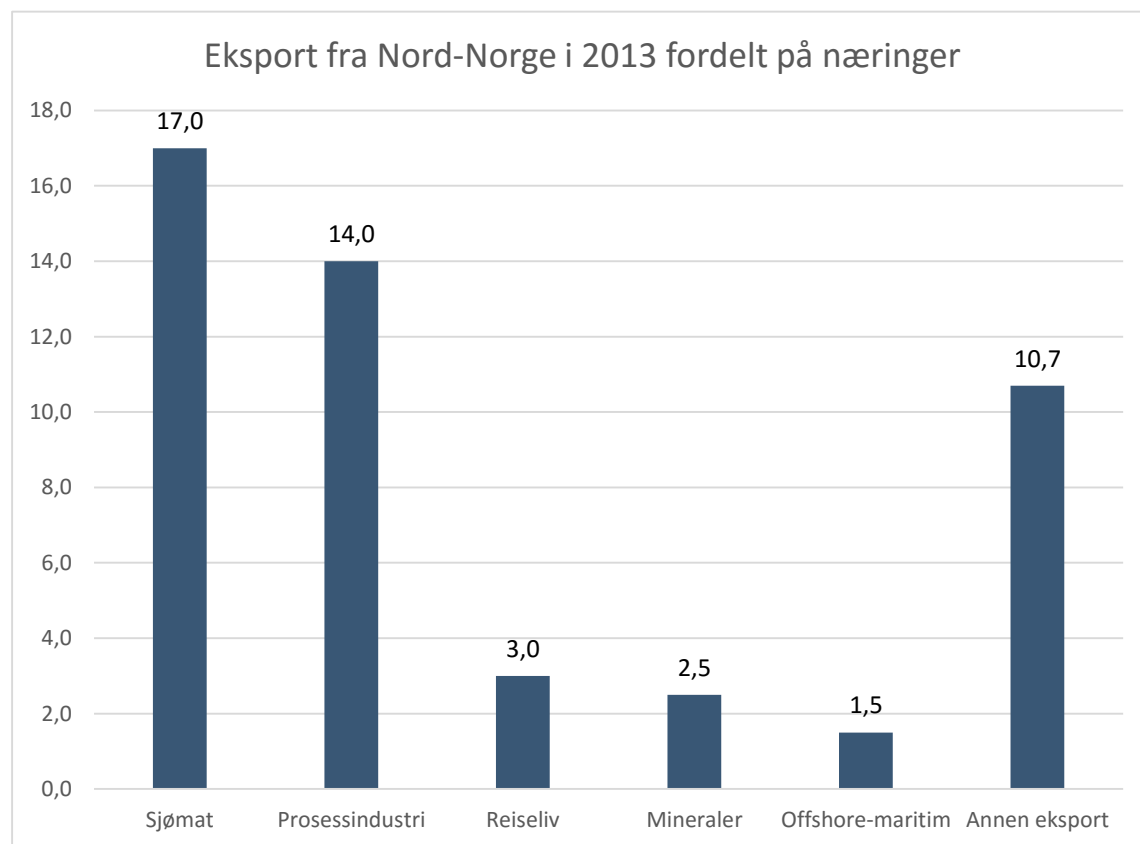

Nord-Norge tar førersete i eksport-bildet her i landet

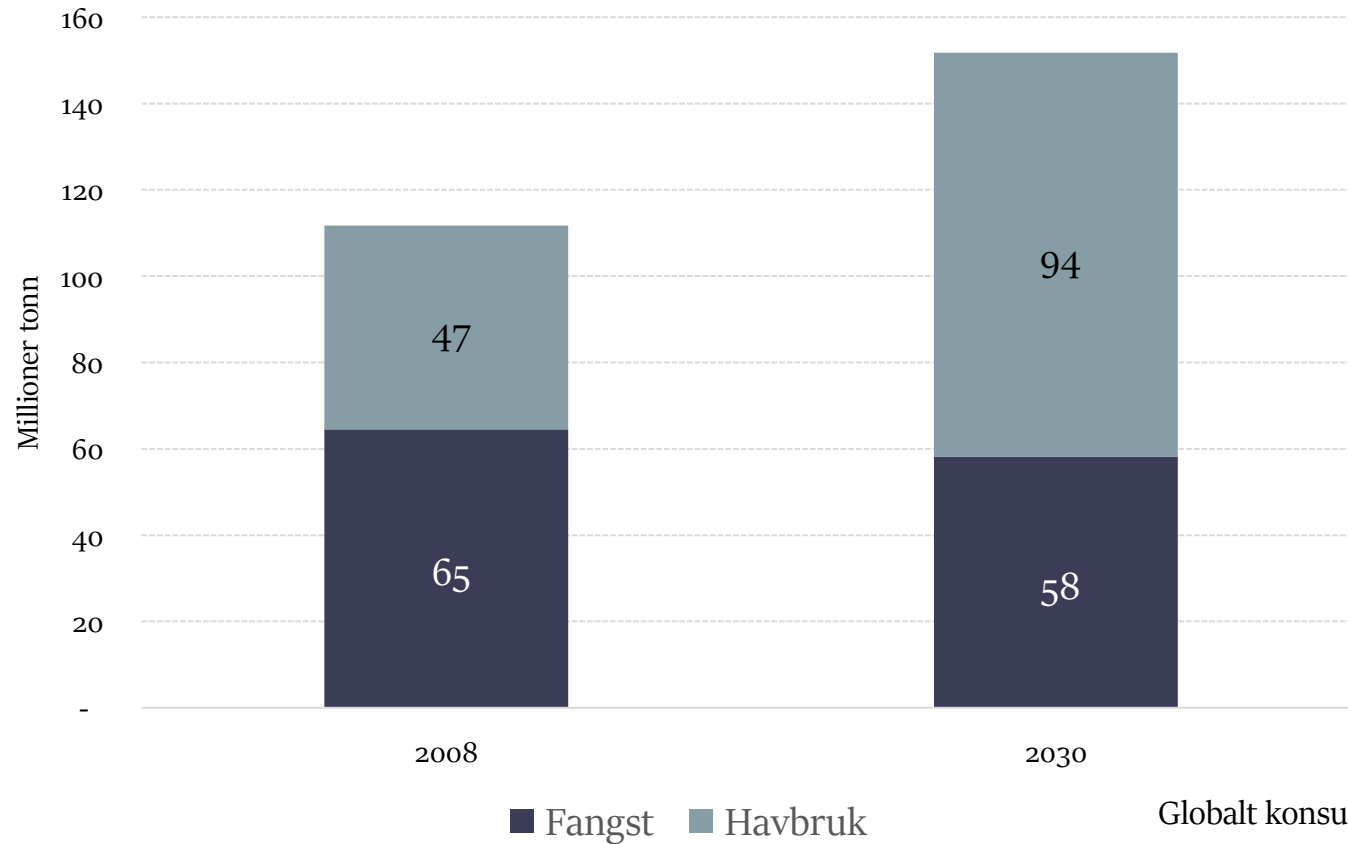

Nord-Norge: En eksportdrevet landsdel, og mer skal det bli

Kilde; Konjunkturbarometer Nord-Norge Høst 2014

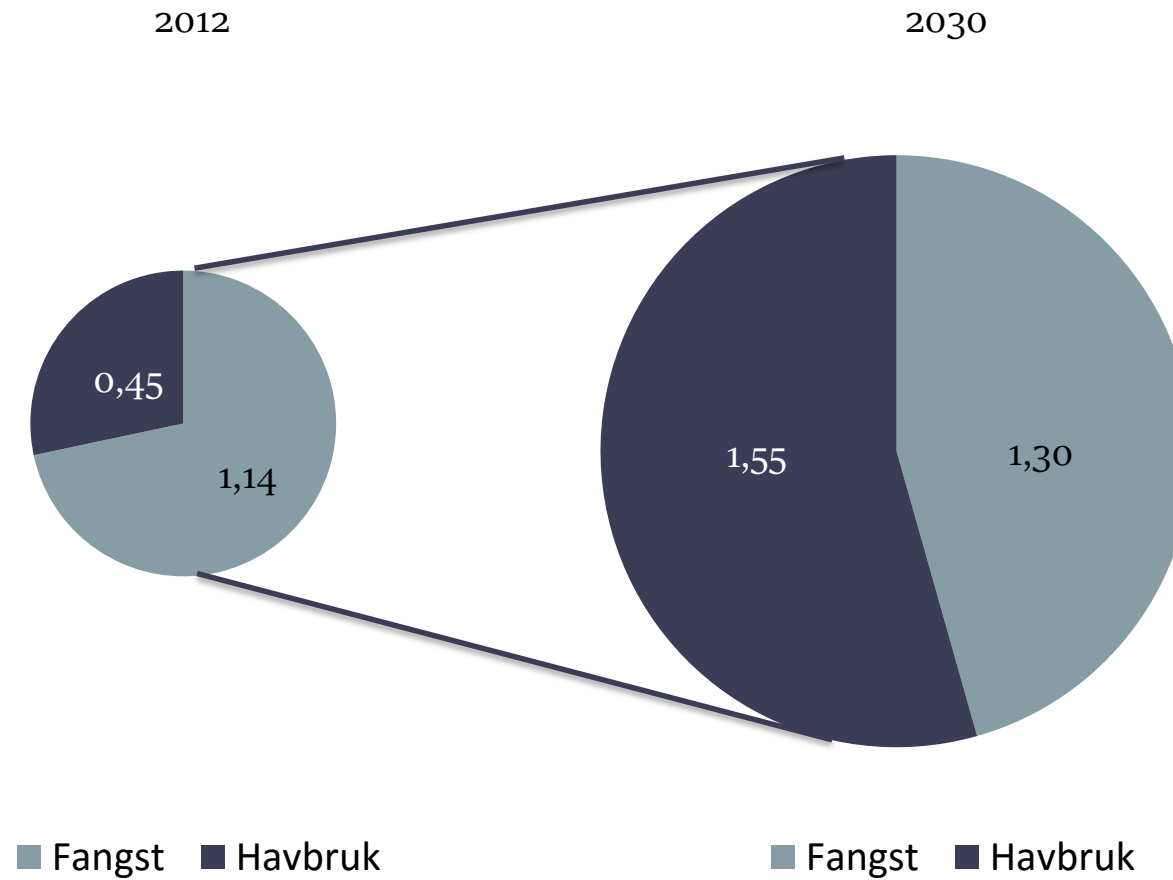

Forvent en dobling i globalt konsum av oppdrettsfisk

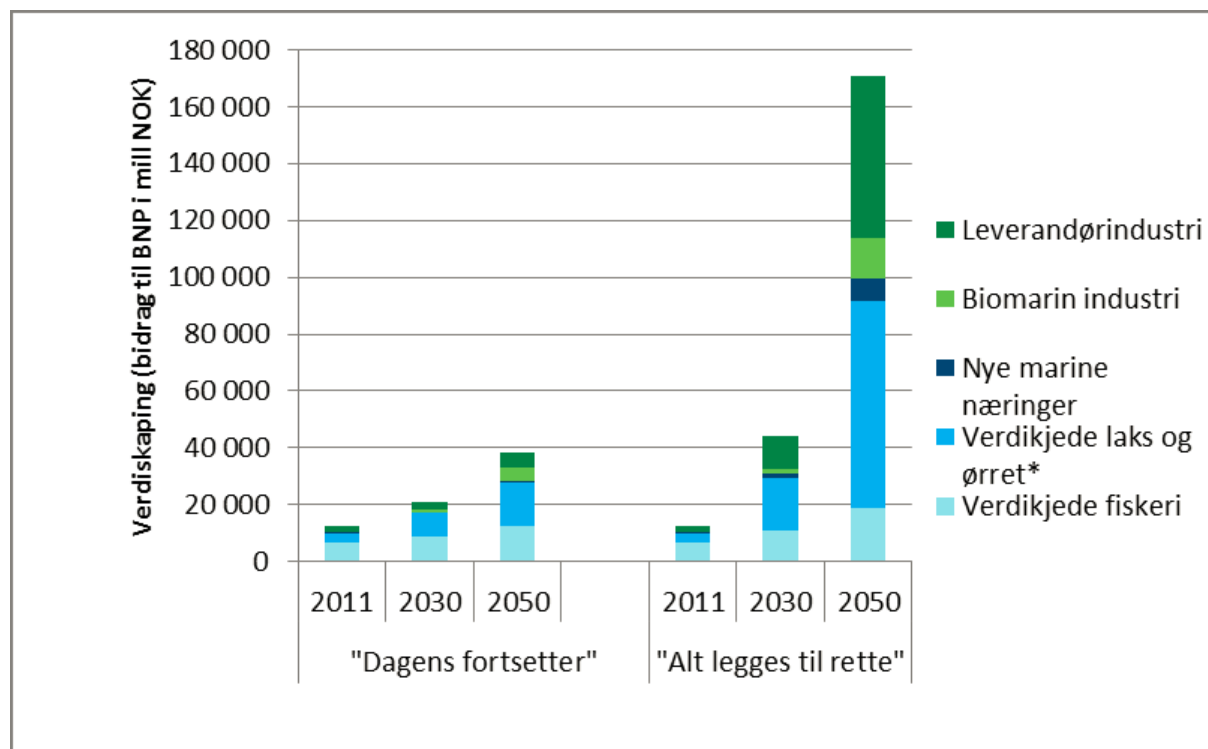
Globalt konsum av matfisk 2008 og 2030. Kilde: FAO

MULIG VOLUMUTVIKLING FOR HAVBRUKSNÆRINGEN I NORD-NORGE (MILLIONER TONN). KILDE: SINTEF

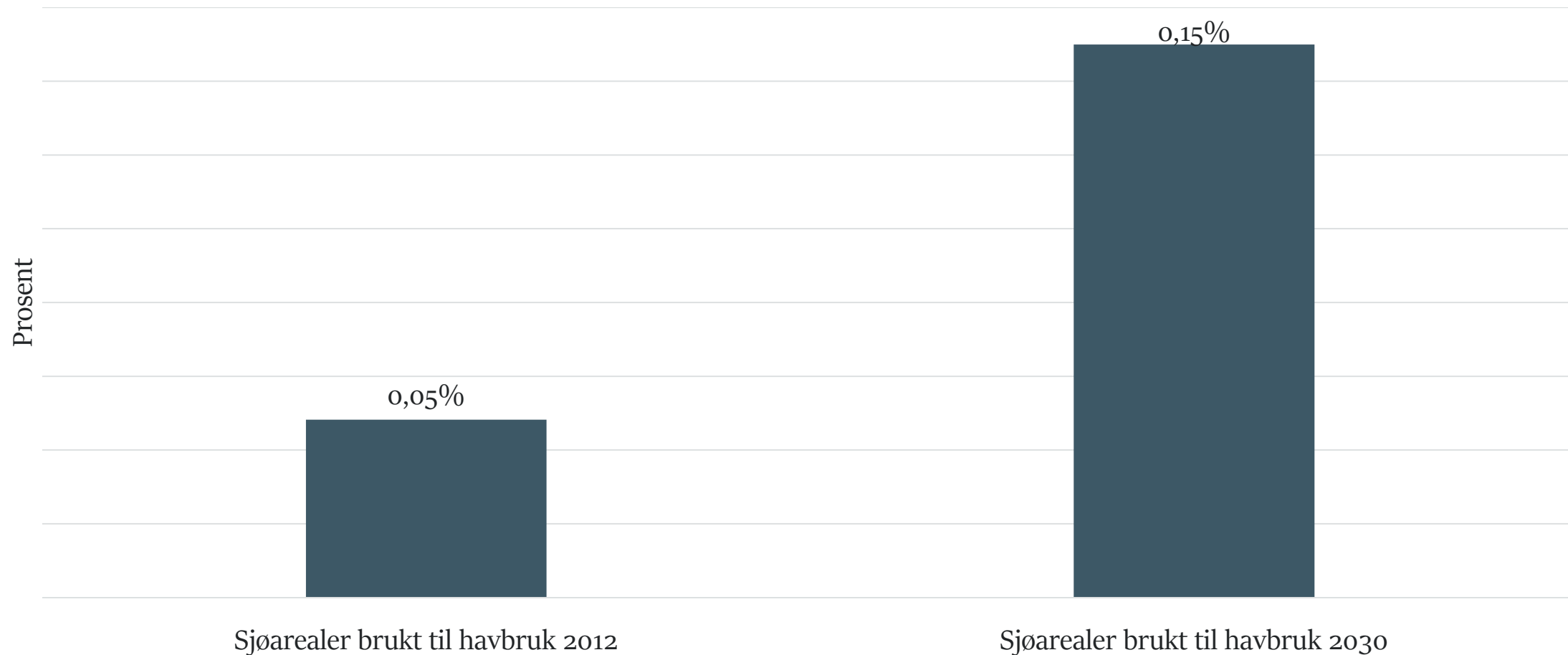
- Fremtidig vekst i havbruk hviler på to sentrale faktorer: Tilgang på arealer og suksessfull FoU som løser industrialiserings-problemene
- Verdiskapingen i havbruksnæringen er økt med 7 prosent årlig i perioden 2012-2030 for Nord-Norge, som utgjør 40 prosent av verdiskapingen nasjonalt.
- Havbruk i resten av landet, som utgjør 60 prosent i 2010, vokser som i referansebanen.

Kilde Sintef rapport om muligheter innen sjømat

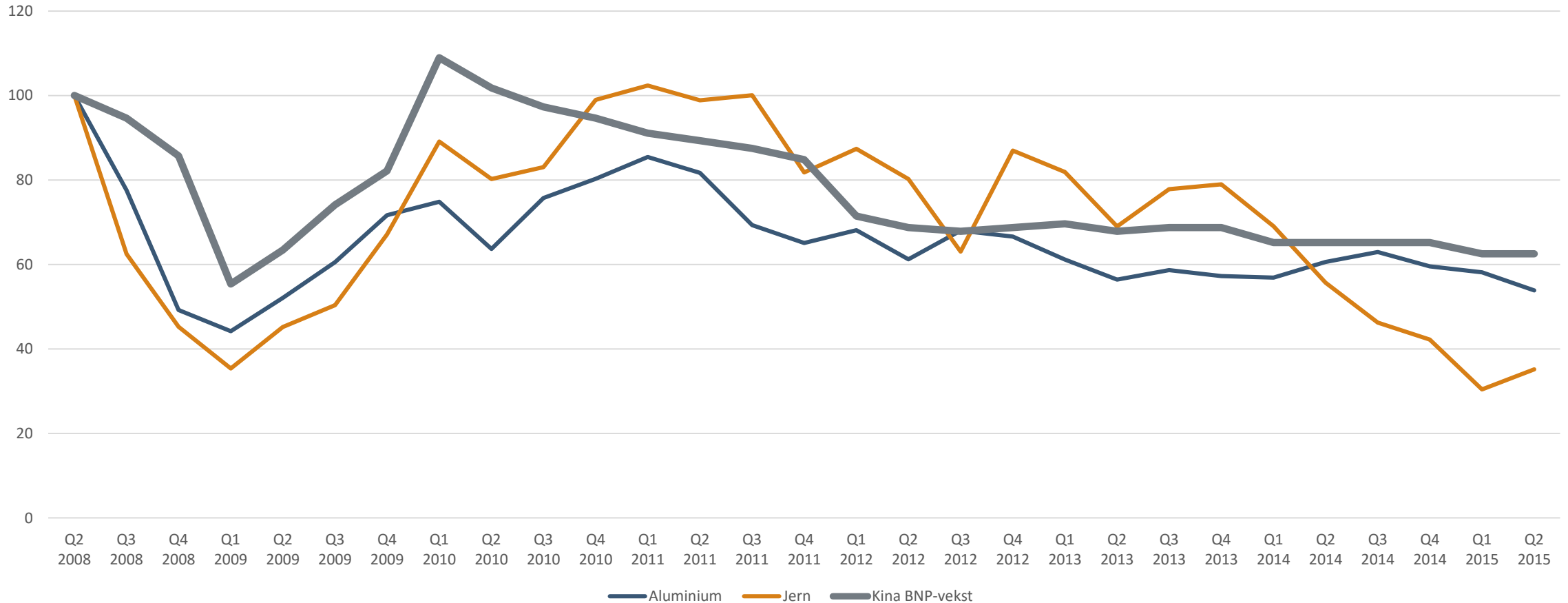
En tredobling av arealbruk vil fortsatt ikke prege kystsonen i Nord-Norge i stor grad

Kilde: SSB og egne beregninger (Menon)

Potensial for en dobling av volumene basert på prognoser for etterspørselsvekst globalt mot 2030

Effektive fabrikker i Nord, men prisene på verdensmarkedet plager fortsatt deler av næringen

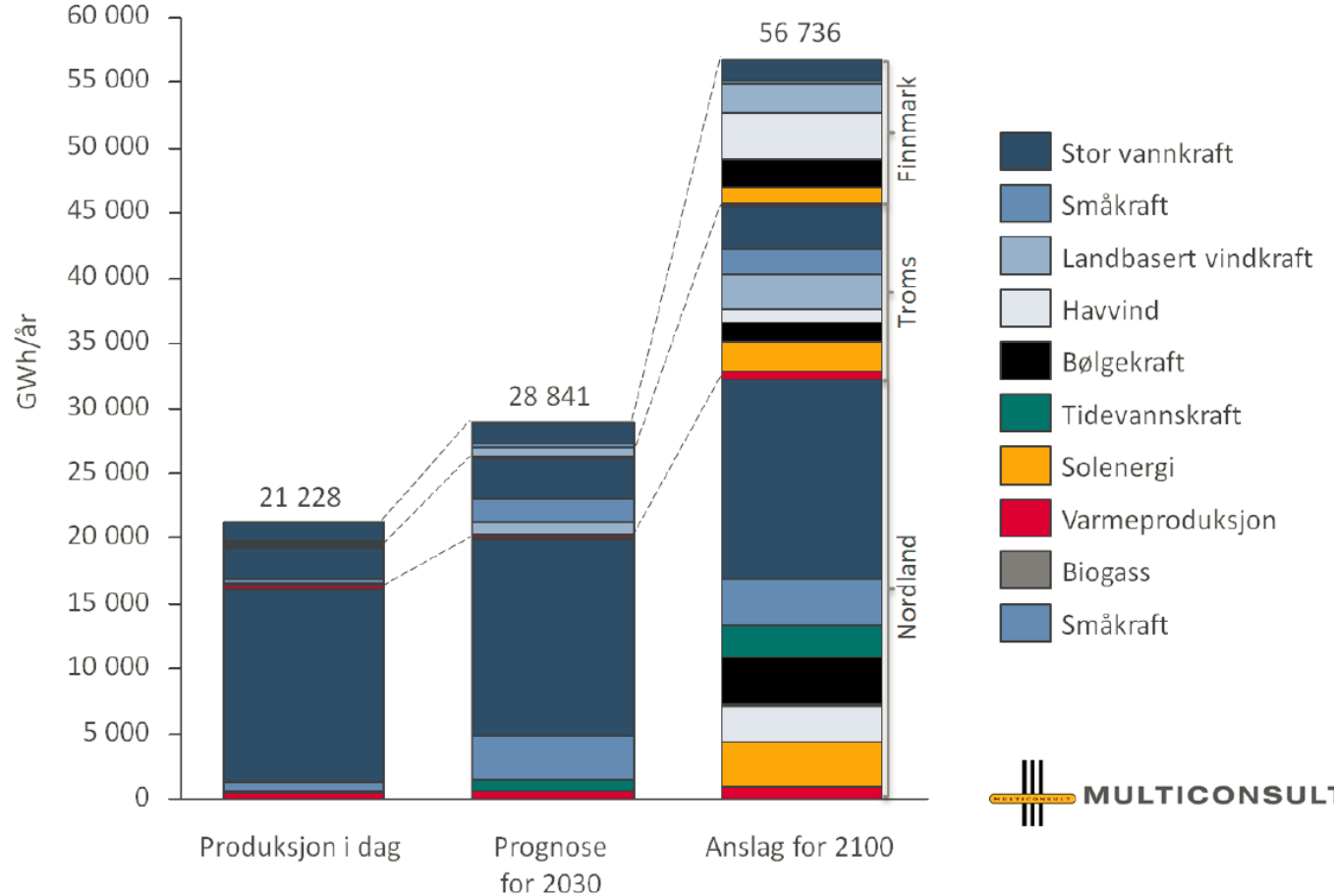

Begrenset potensial for vekst fremover i landsdelen

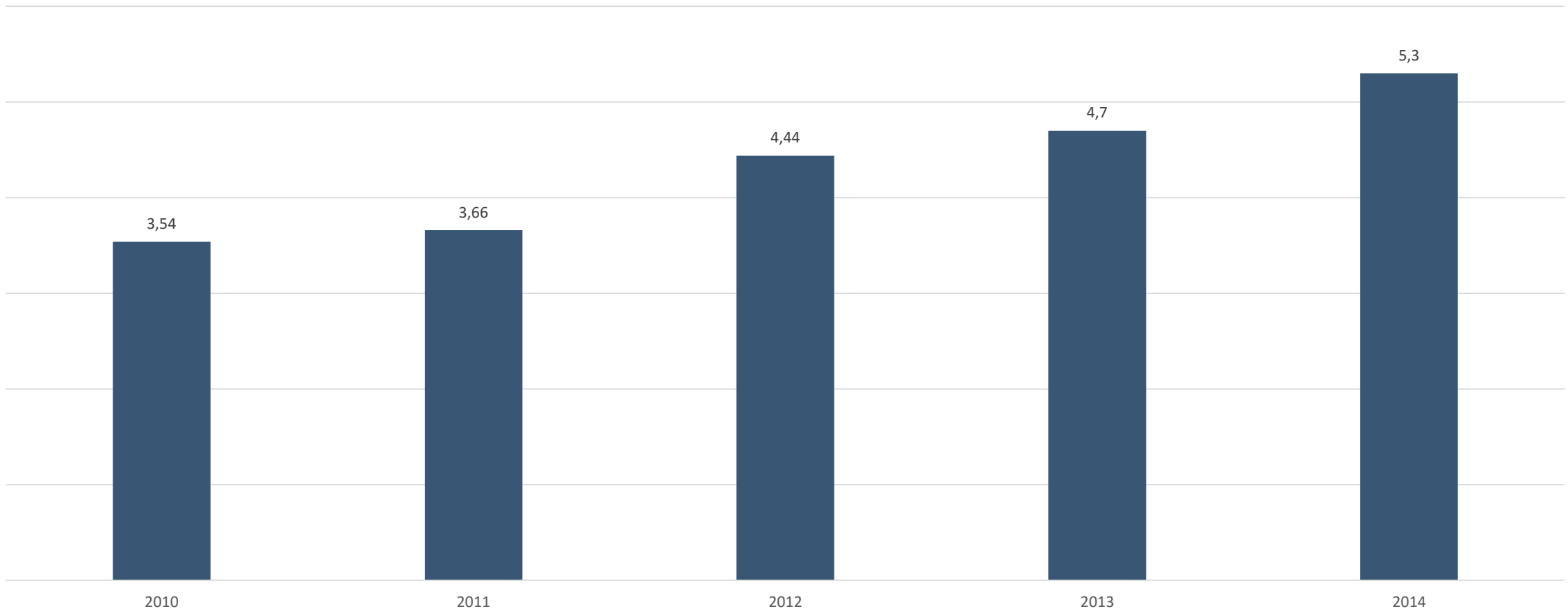
Multiconsults analyse knyttet til kunnskapsinnhentingene peker på et begrenset potensial for produksjonsøkning.

Det nordiske markedet vil også ha tilbudsoverskudd i lang tid fremover

Figur: Dagens produksjon, prognose for 2030 og anslag for 2100 for ulike fornybarressurser i Nord-Norge

Jevn vekst men den tar på ingen måte av. Regionale ringvirkninger tar tid å etablere, (leveranser i mrd kroner, Levert, KPB)

Offshore leverandør- industri i Nordland

SNF (mars 2016)

Siste telling viser lavere fall i
sysselsetting enn det vi tror

Er det noe galt med tallene til
SNF?

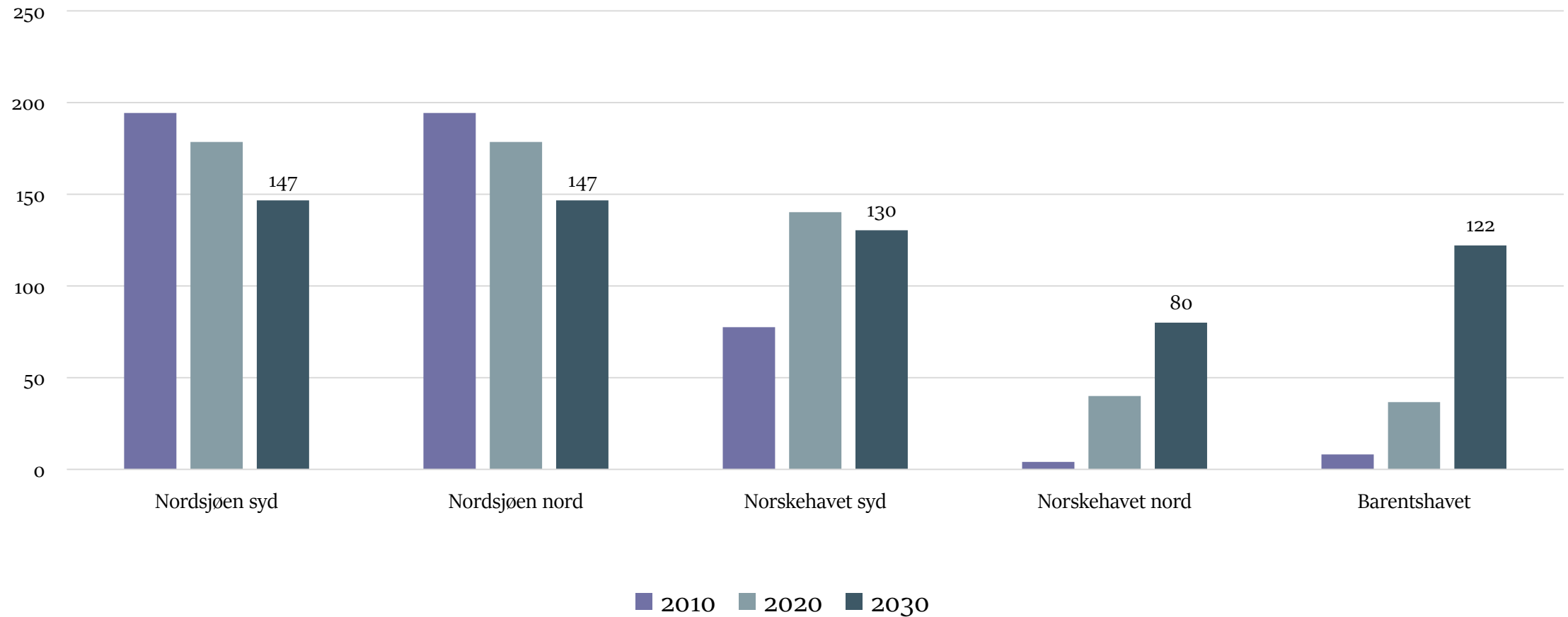
De stemmer hvertfall ikke med
tallene for store foretak i
næringen fra DNB Markets

Fylke	Foretak		Ansatte		
	des.15	des.12	des.15	des.12	Endring
Rogaland	791	729	30167	34781	-4614
Hordaland	477	454	17761	20441	-2680
MøreogRomsdal	246	199	8017	8517	-500
Akershus	152	152	7180	7979	-799
Vest-Agder	122	113	5753	5311	442
Buskerud	58	66	4667	5690	-1023
Oslo	152	126	3588	3506	82
Sør-Trøndelag	121	118	3128	4760	-1632
Vestfold	92	86	2962	3349	-387
Aust-Agder	43	46	1735	1976	-241
Telemark	69	74	1214	1386	-172
Østfold	36	32	1165	1121	44
Nord-Trøndelag	26	25	1043	1251	-208
SognogFjordane	57	54	1007	1413	-406
Nordland	55	56	642	762	-120
Finnmark	41	41	383	595	-212
Troms	35	34	207	318	-111
Oppland	9	4	118	57	61
Hedmark	13	8	94	100	-6
Total	2595	2417	90831	103313	-12482

- Potensial for en 5-dobling av omsetningen til leverandørnæringen innen 2030
 - Mye kan knyttes til allerede eksisterende utbyggingsplaner
 - Anslag hentet fra kunnskapsinnhenting og Rystad/Petro Arctic
- I 2030 vil vi se konturene av at Barntshavet overtar rollen til Nordsjøen som viktigste del av sokkelen
- Men verden har endret seg siden 2014
- Erfaringen tilsier at det tar tid å bygge en verdensledende leverandørindustri, men det kommer med årene

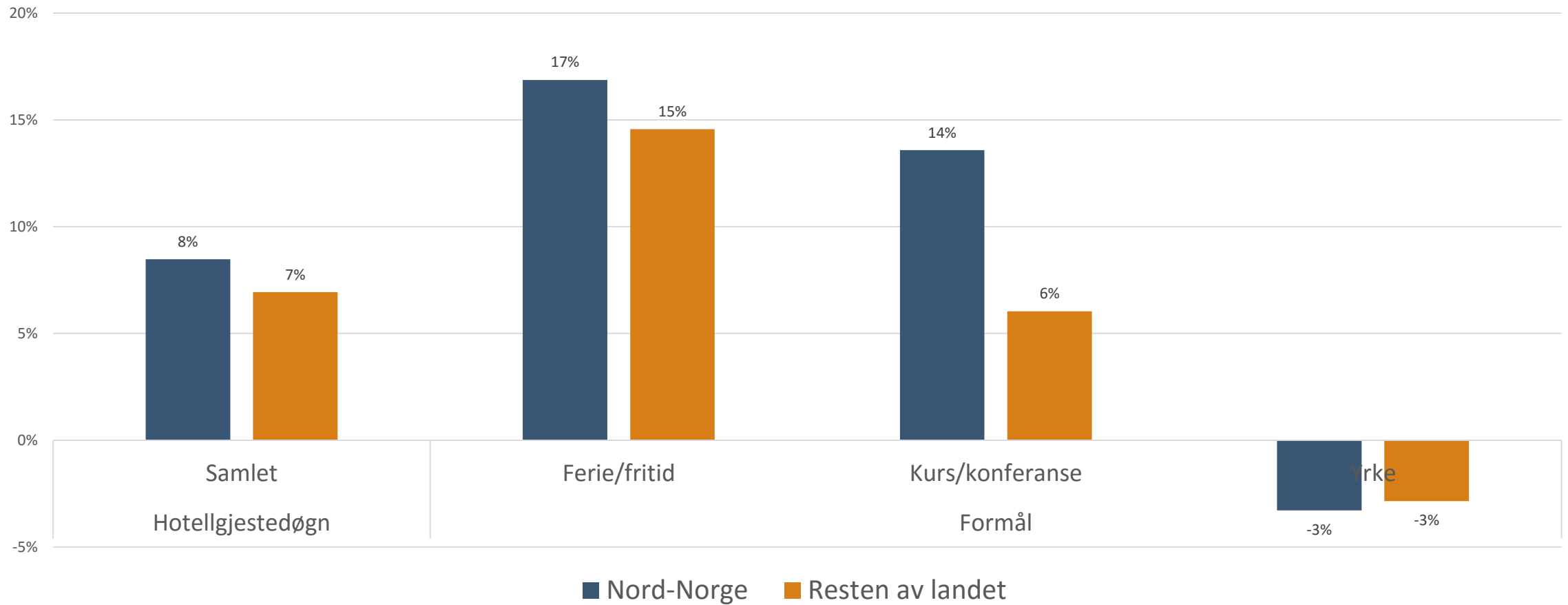
Landet snus gradvis opp-ned

Verdiskaping fra ulike deler av sokkelen (Mrd. kroner) Kilde: Oljedirektoratet og Menon

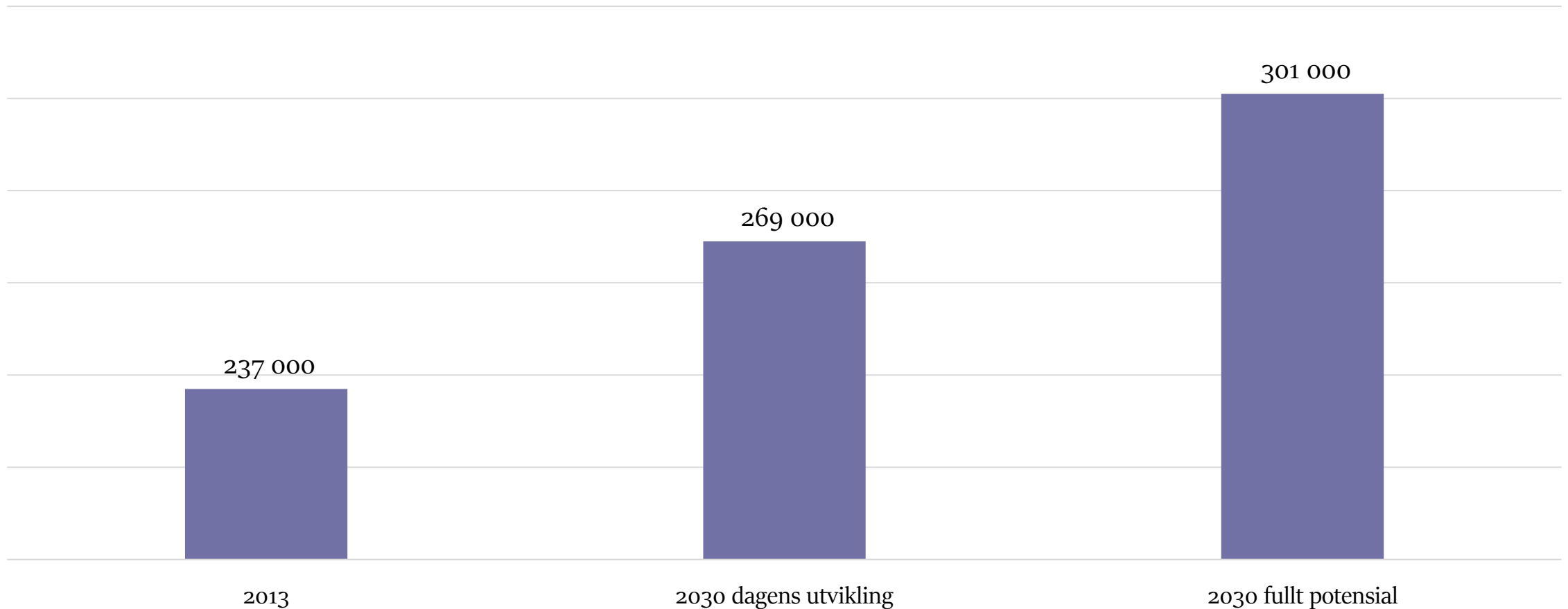
Reiseliv: Vekst i hotellgjestedøgn

Nord-Norge og Norge 2014-2015. Kilde: SSB/Statistikknett

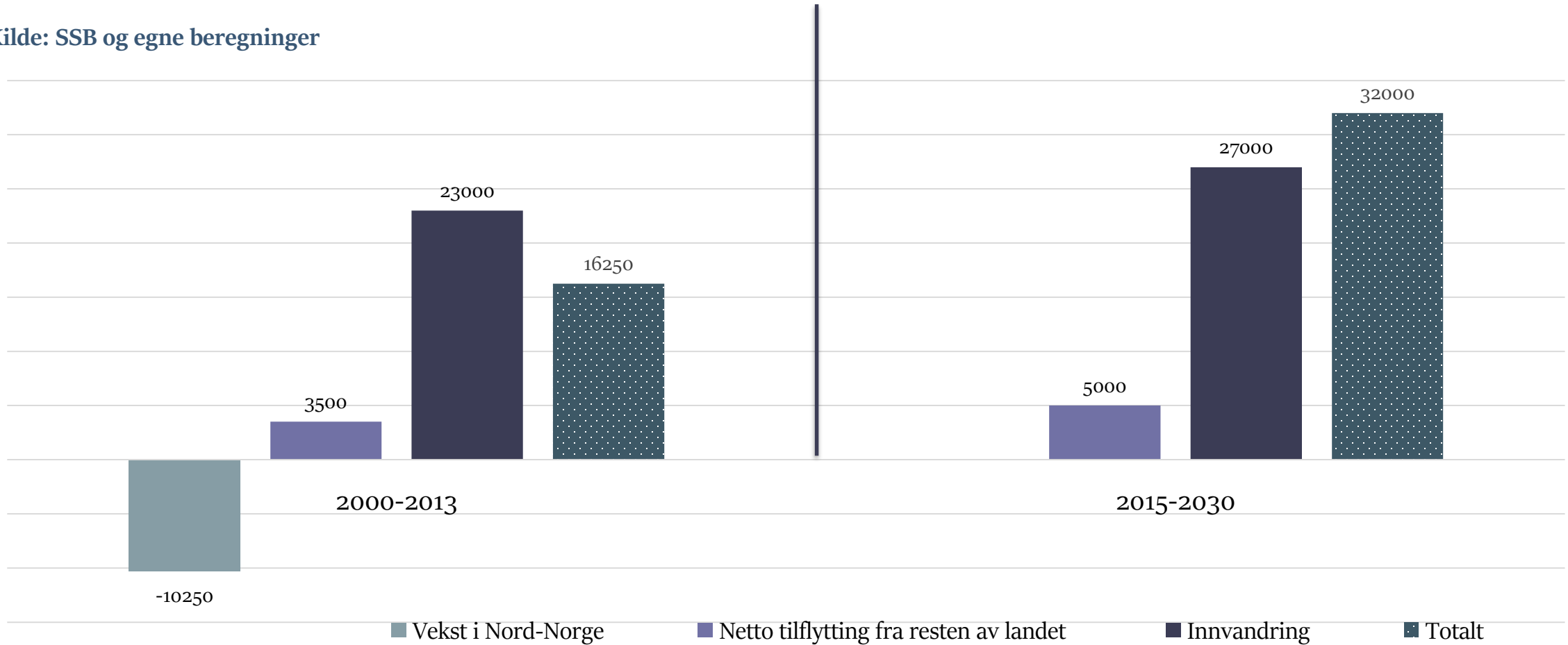
Stort vekst-potensial dersom alt potensial utnyttes

Kilde: SSB og egne beregninger (ANN Mulighetsstudie 2014)

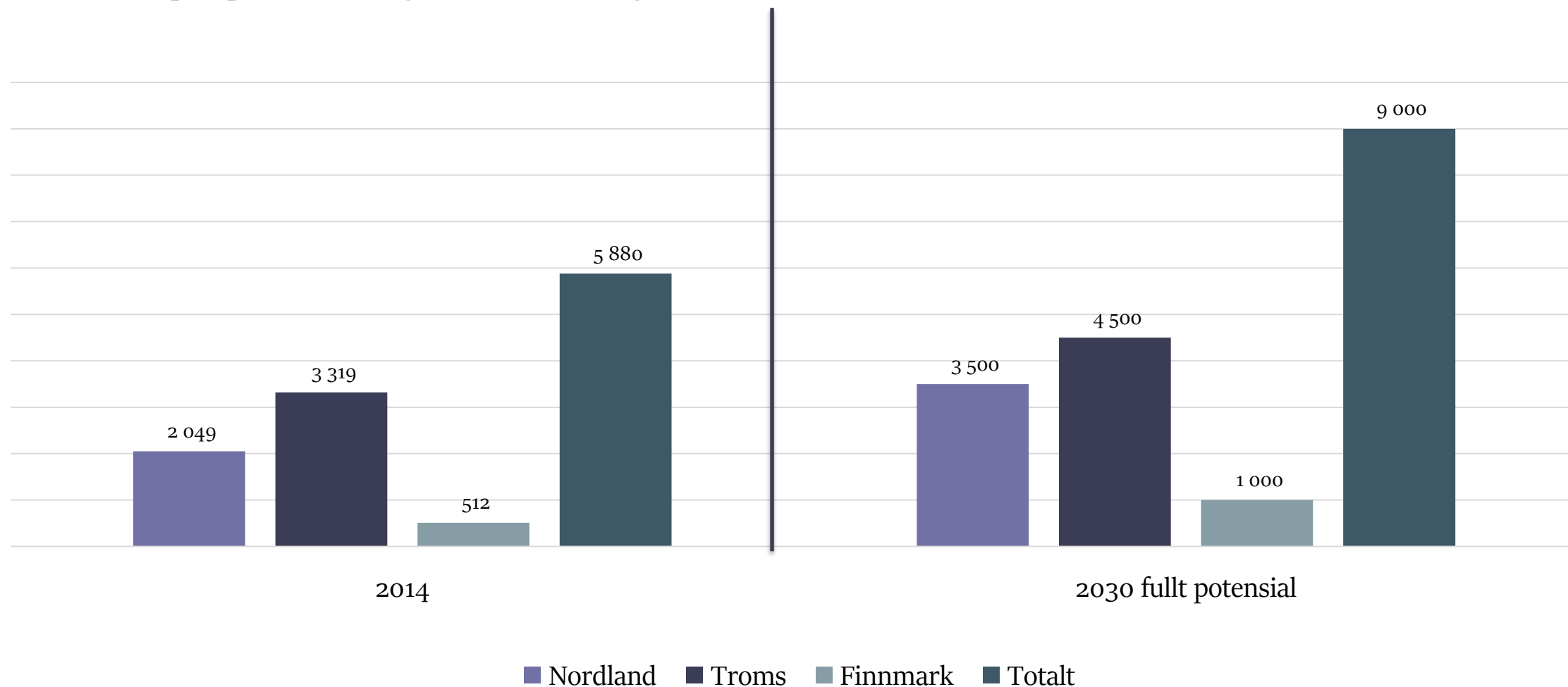
Innvandring, Innvandring, Innvandring, det er det som vil redde landsdelen

Kilde: SSB og egne beregninger

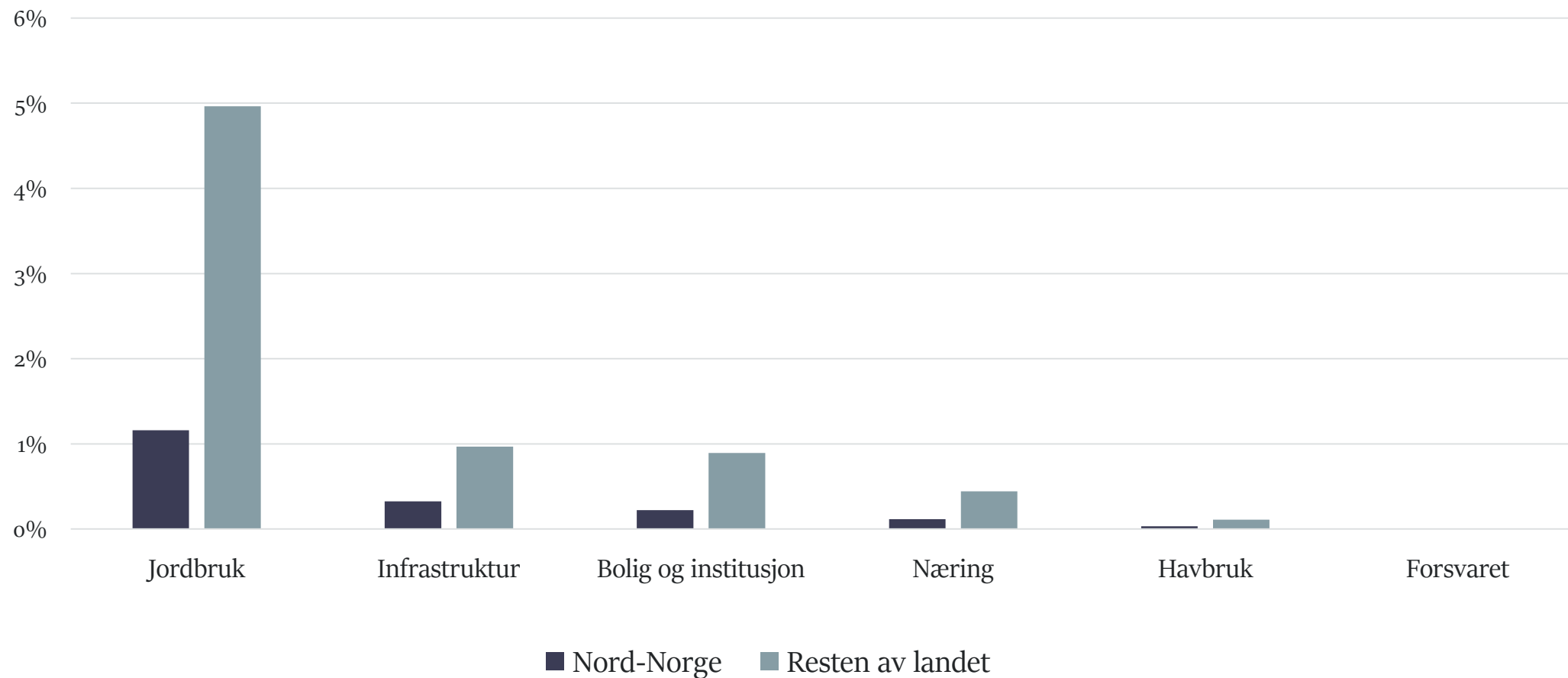
Antall studieplasser ved høyskoler og universiteter i Nord-Norge: I dag og i 2030 ved fullt potensial

Kilde: Kunnskapsdepartementet og ANN (2014) Mulighetsstudien

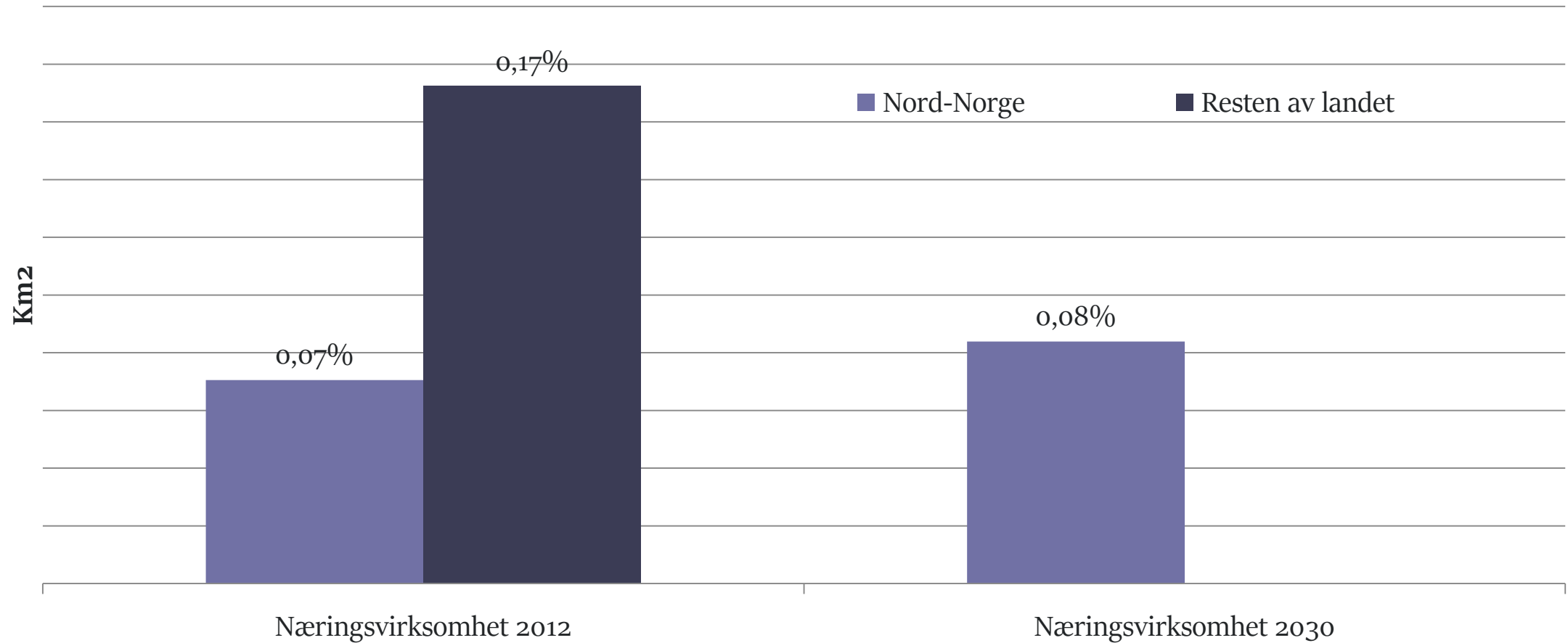
Andel av totalt areal i Nord-Norge og resten av landet 2013

Kilde: SSB

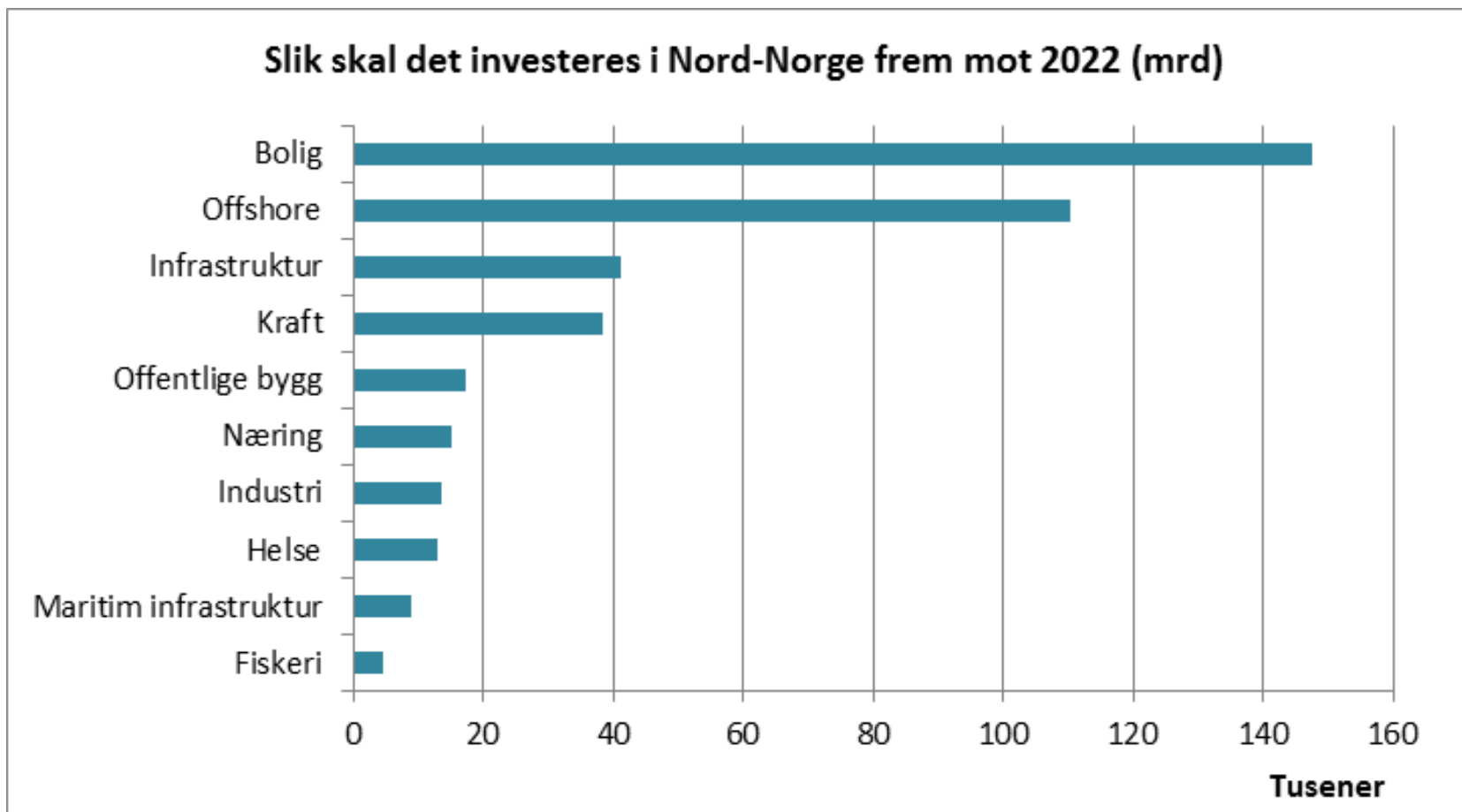
Andelen av totalt areal brukt til næringsvirksomhet

Kilde: SSB

Investeringene fordelt på sektor

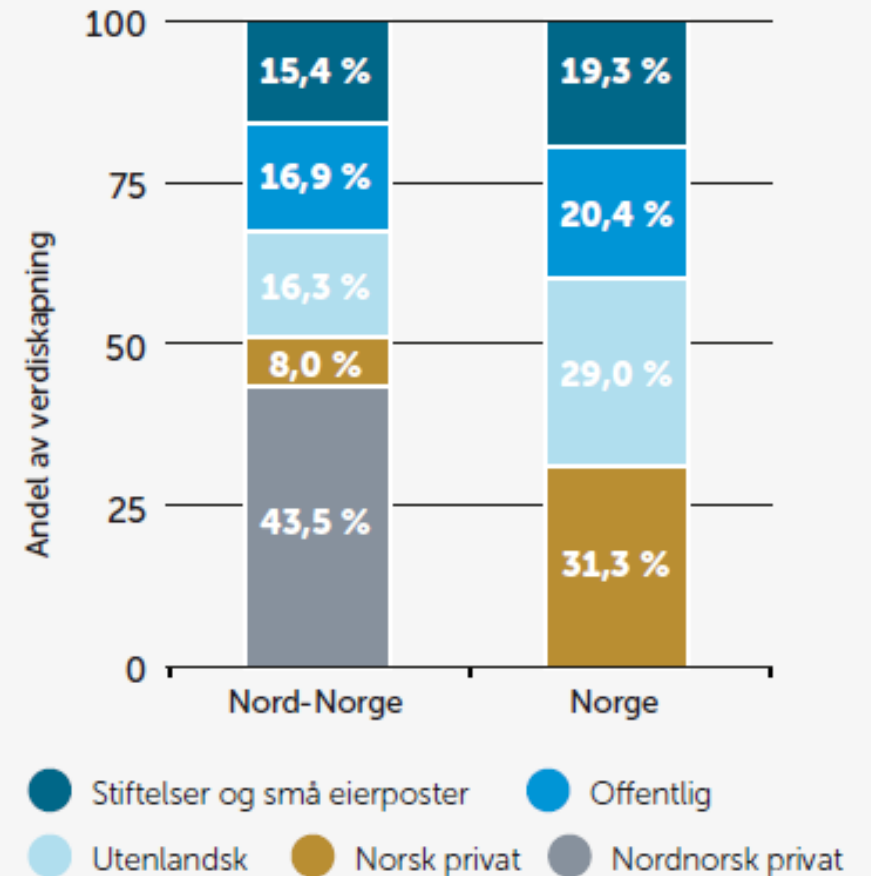
Konjunkturbarometer Nord-Norge og Investeringstillingen H-2015

Eierskap i Nord-Norge er anderledes

- Mer privat eierskap i nord enn i resten av landet
- Mindre utenlandsk og offentlig eierskap
- Det nordnorske eierskapet står for 85% av det norske private eierskapet i Nord-Norge.
- Det er på linje med hva vi finner i M&R, der vi vet at lokalt eierskap er sterkt forankret.
- Andelen har falt litt siden 2004

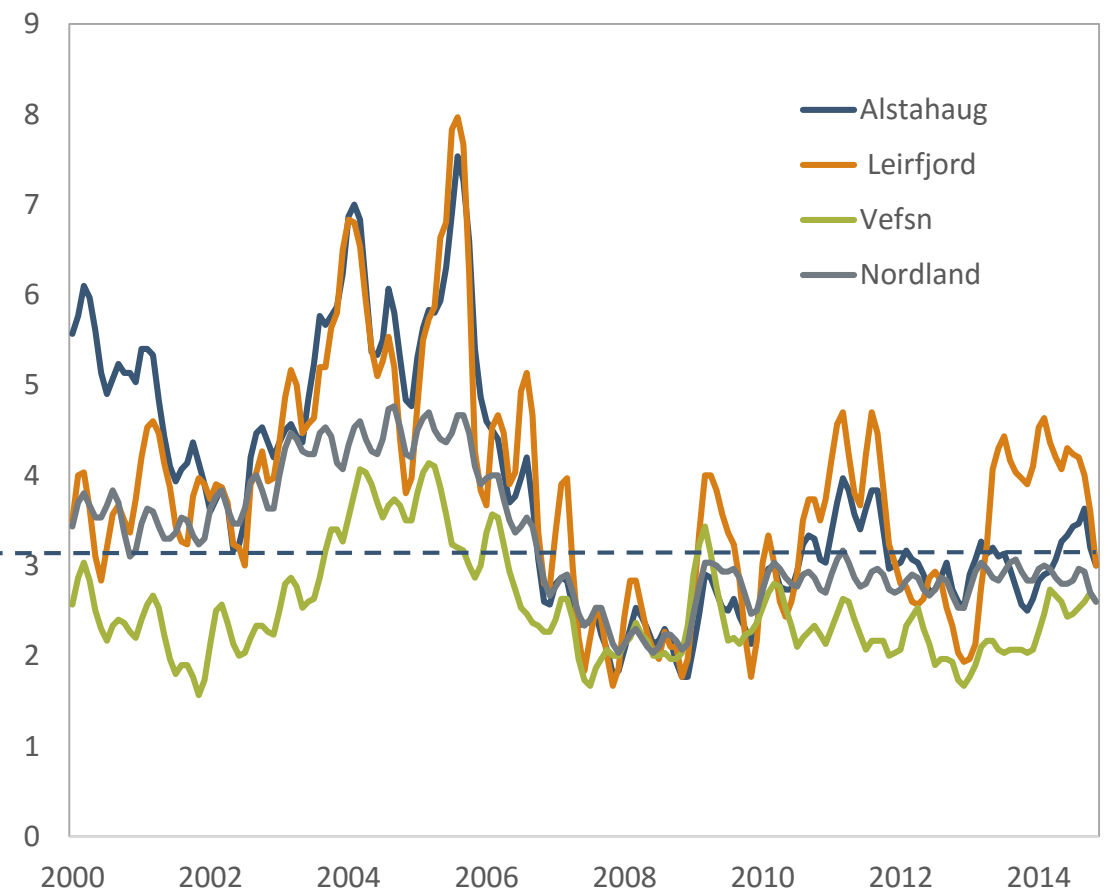
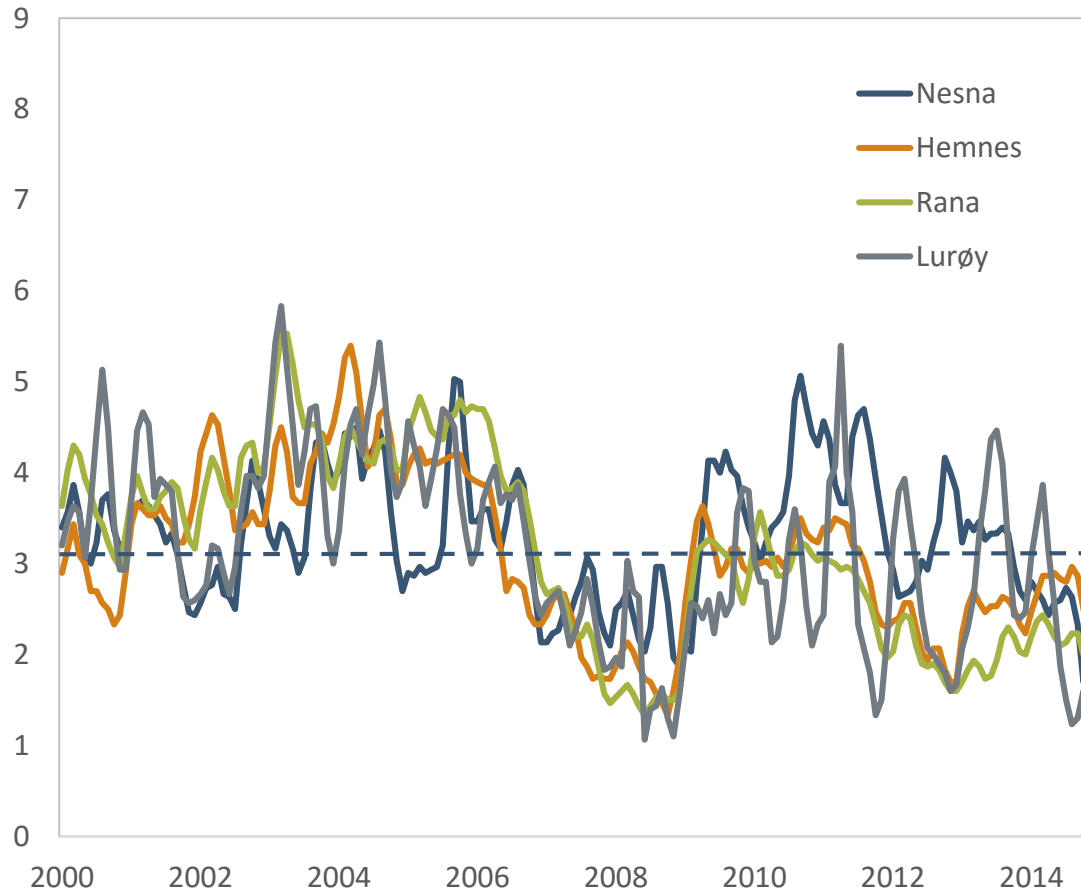
Eierstruktur i næringslivet i 2012

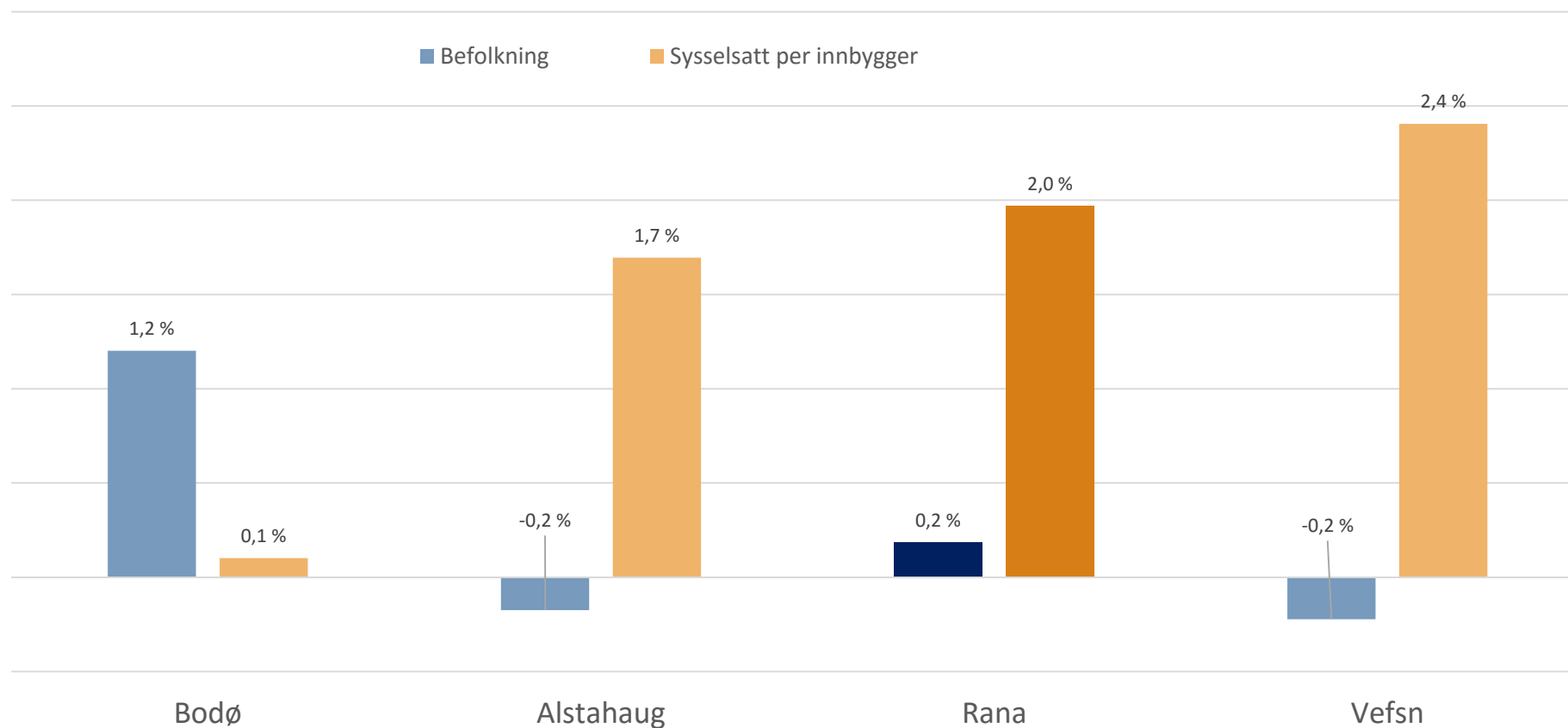
Nærmere om Rana-regionen og de fire kommunene

Stabil ledighet og svært gunstig utvikling den siste tiden i regionen

Tremåneders glidende gjennomsnitt. Jan 2000 – Nov 2014

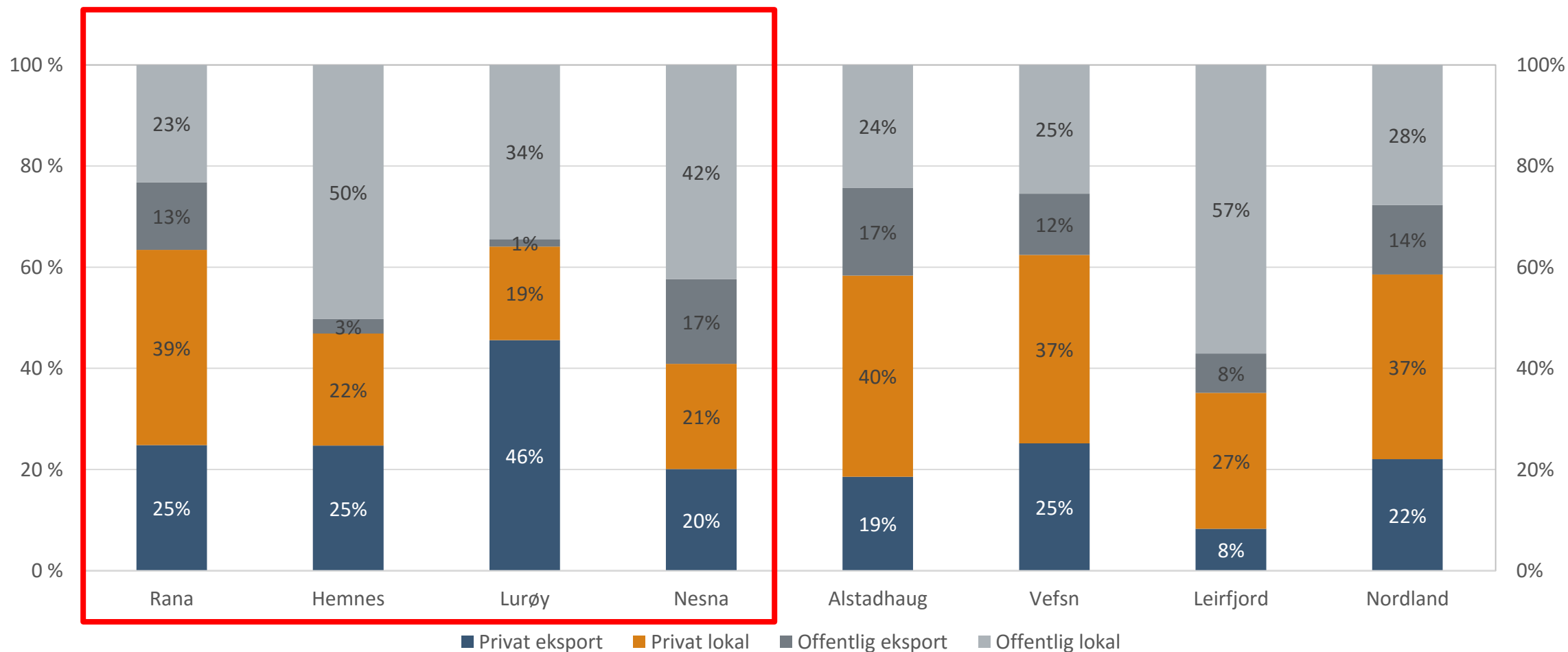

VEKST I BEFOLKING OG VEKST I YRKESDELTAELSE

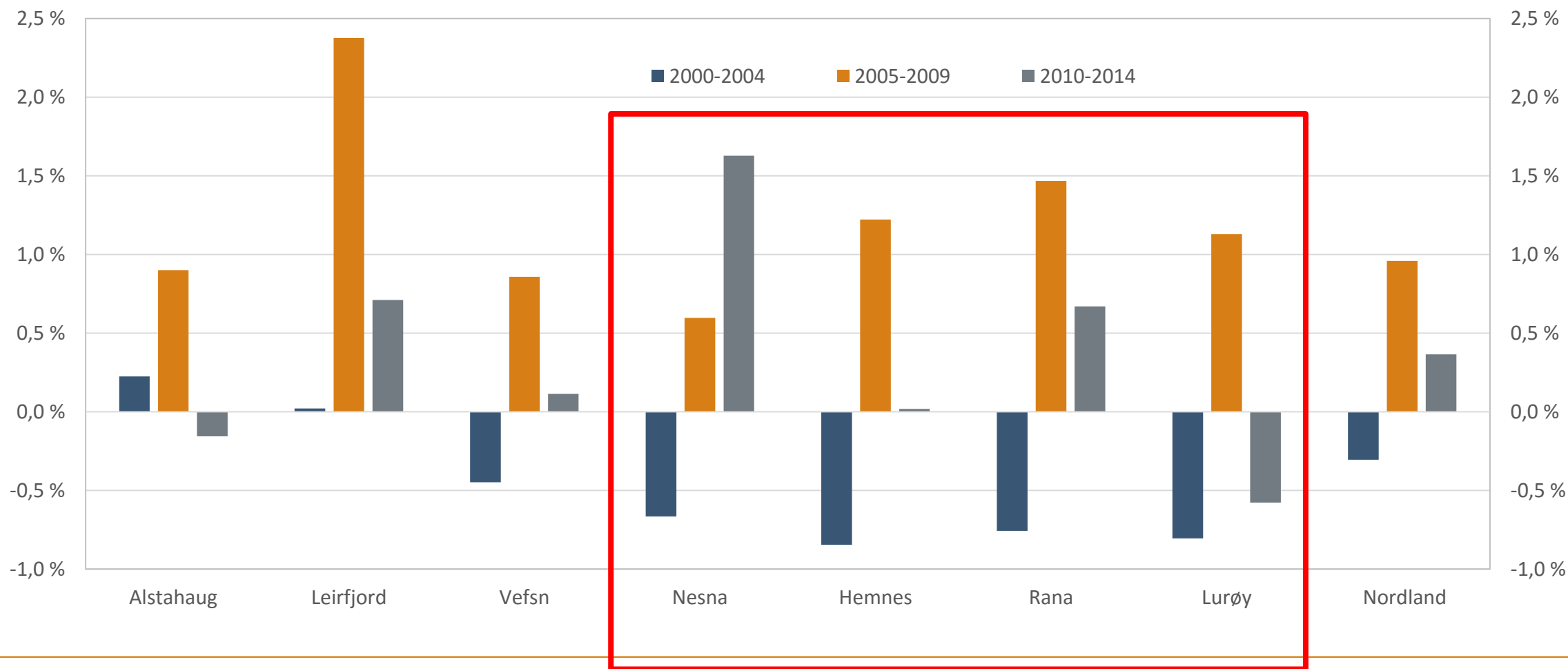

Gjennomsnittlig årsvekst 2004-2014

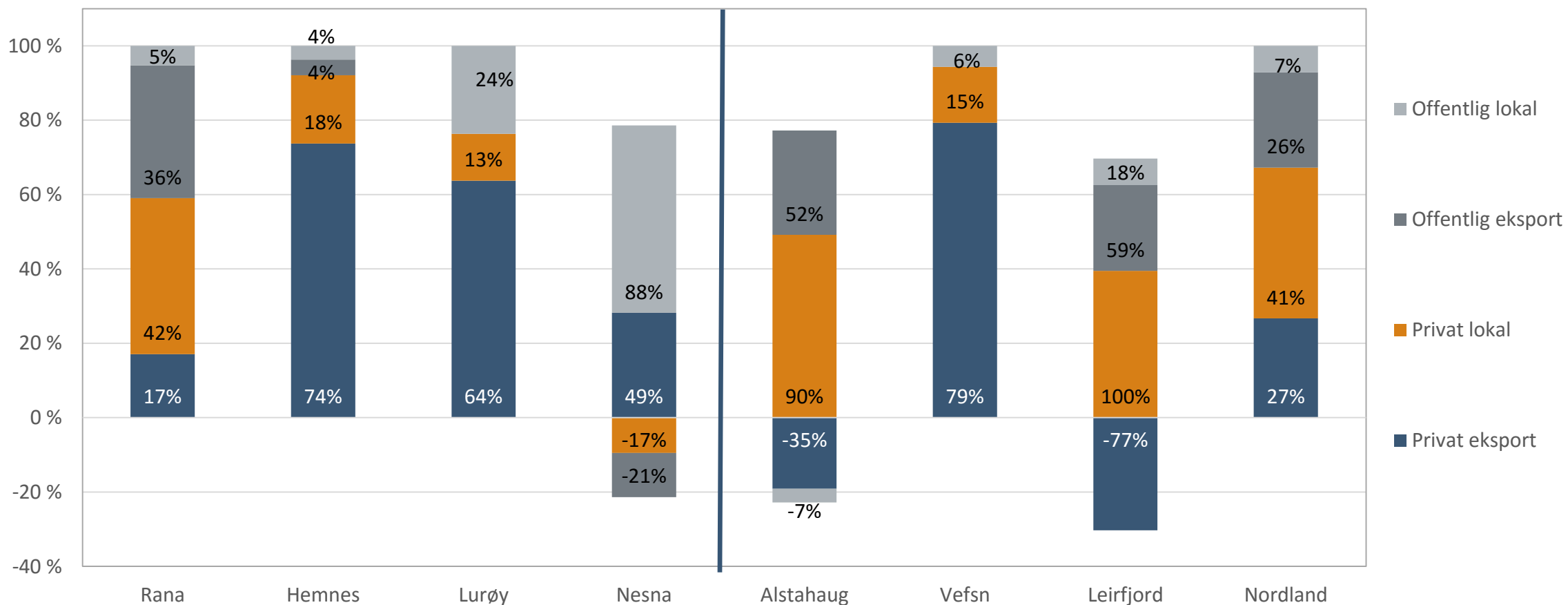
Regional- og kommunaløkonomi. Fordeling av sysselsatte i 2013

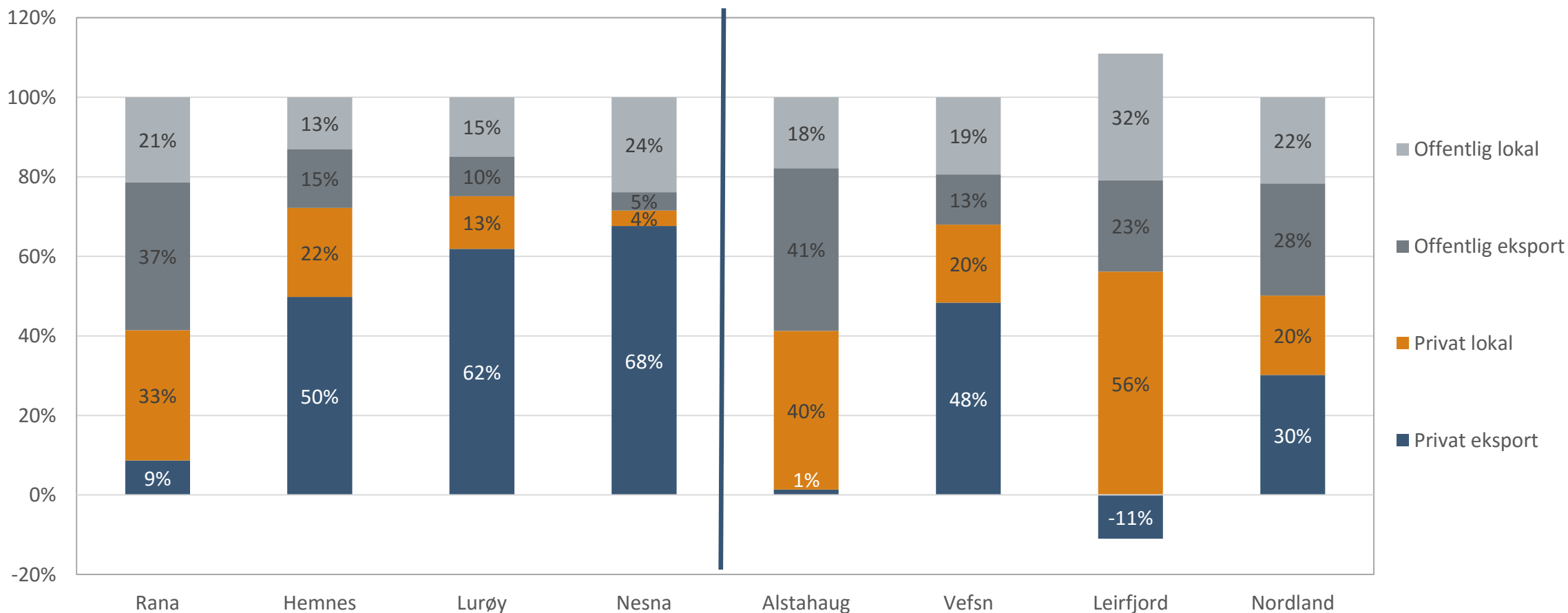
Årsvekst sysselsatte. Kommuner Nordland.

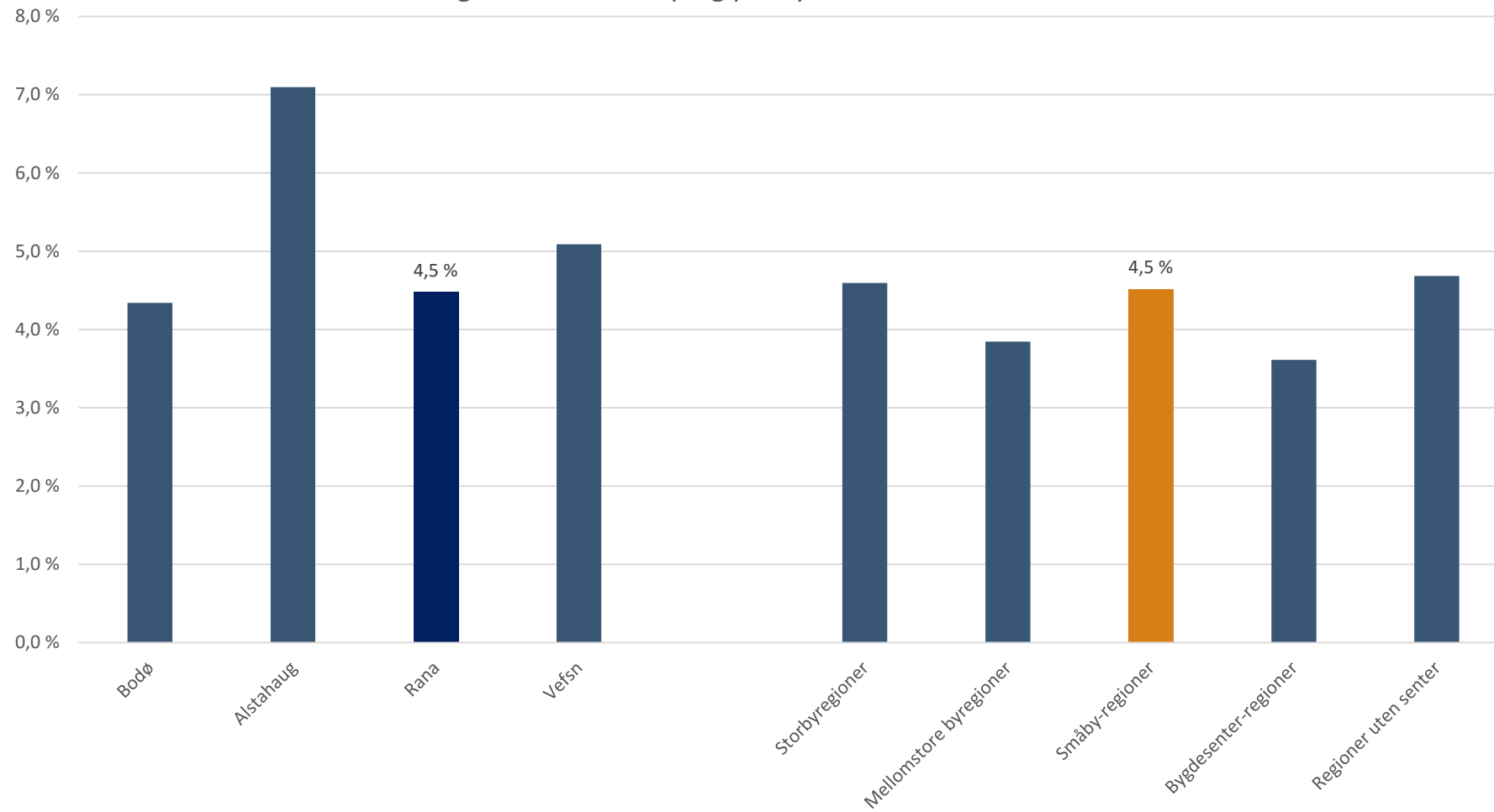
Sektorenes bidrag til sysselsettingsvekst i kommunen.2004-2013

Sektorenes bidrag til verdiskapingsvekst i kommunen. 2004-2013

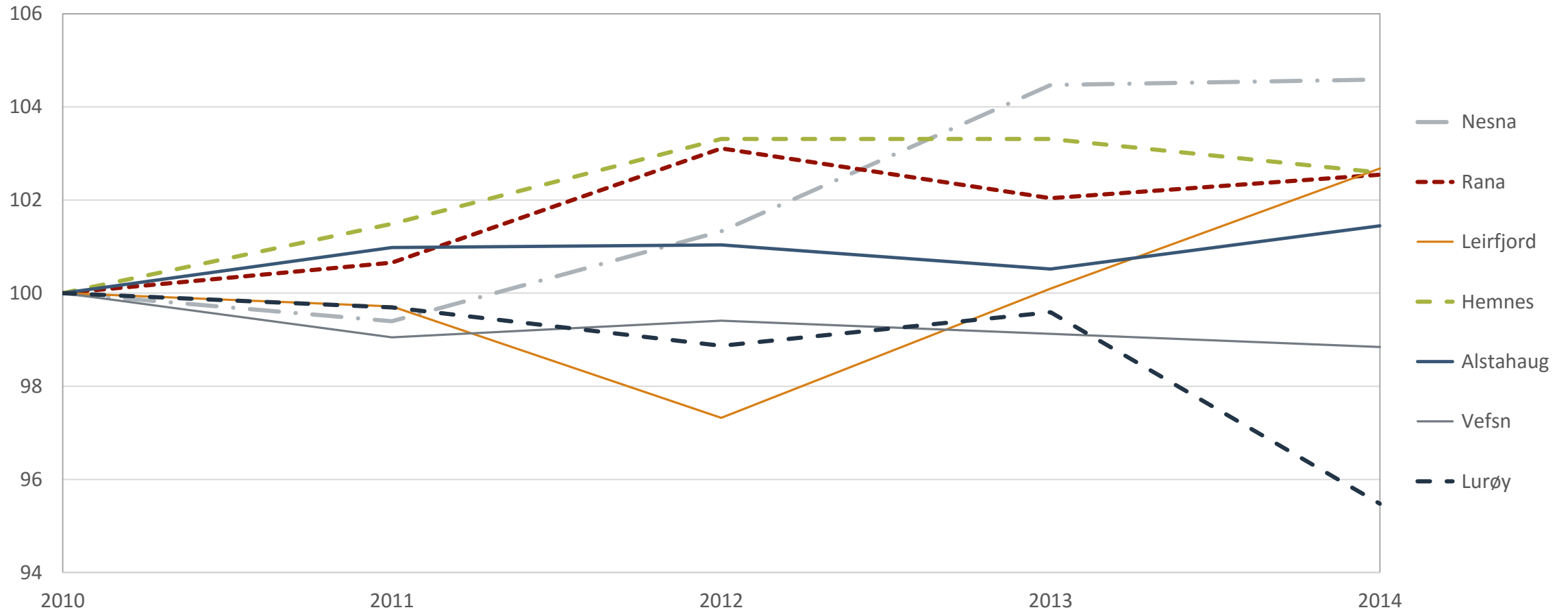

Årlig vekst i verdiskaping per sysselsatt

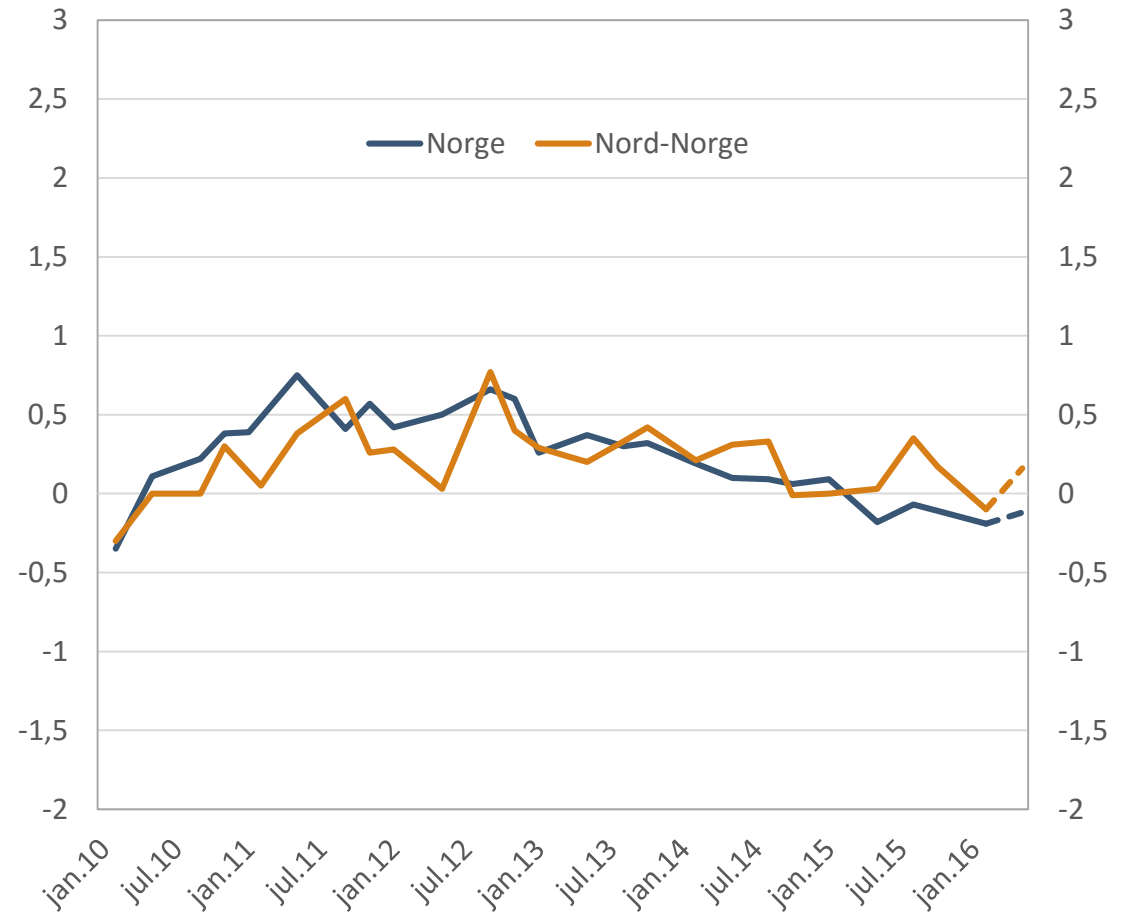
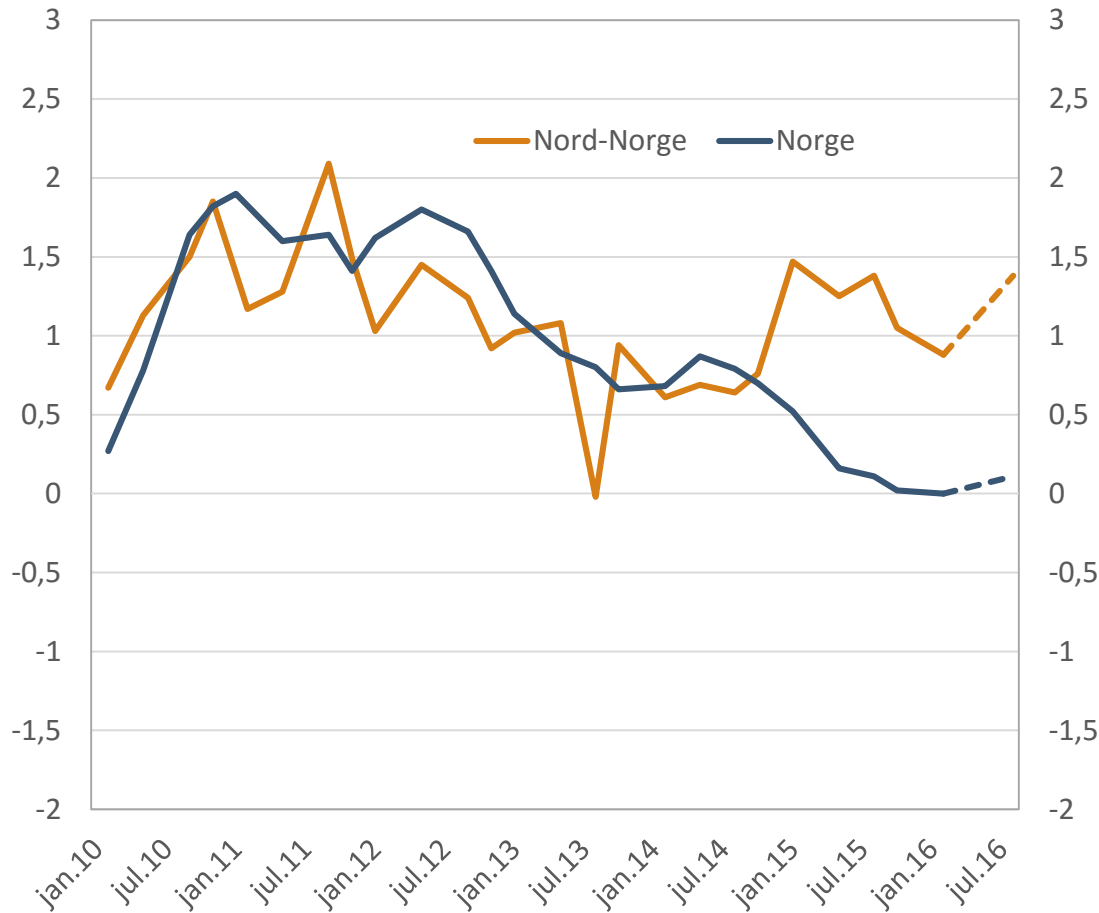

Utviklingen den siste tiden

Syssesttingsvekst i kommunene. 2010 - 2014

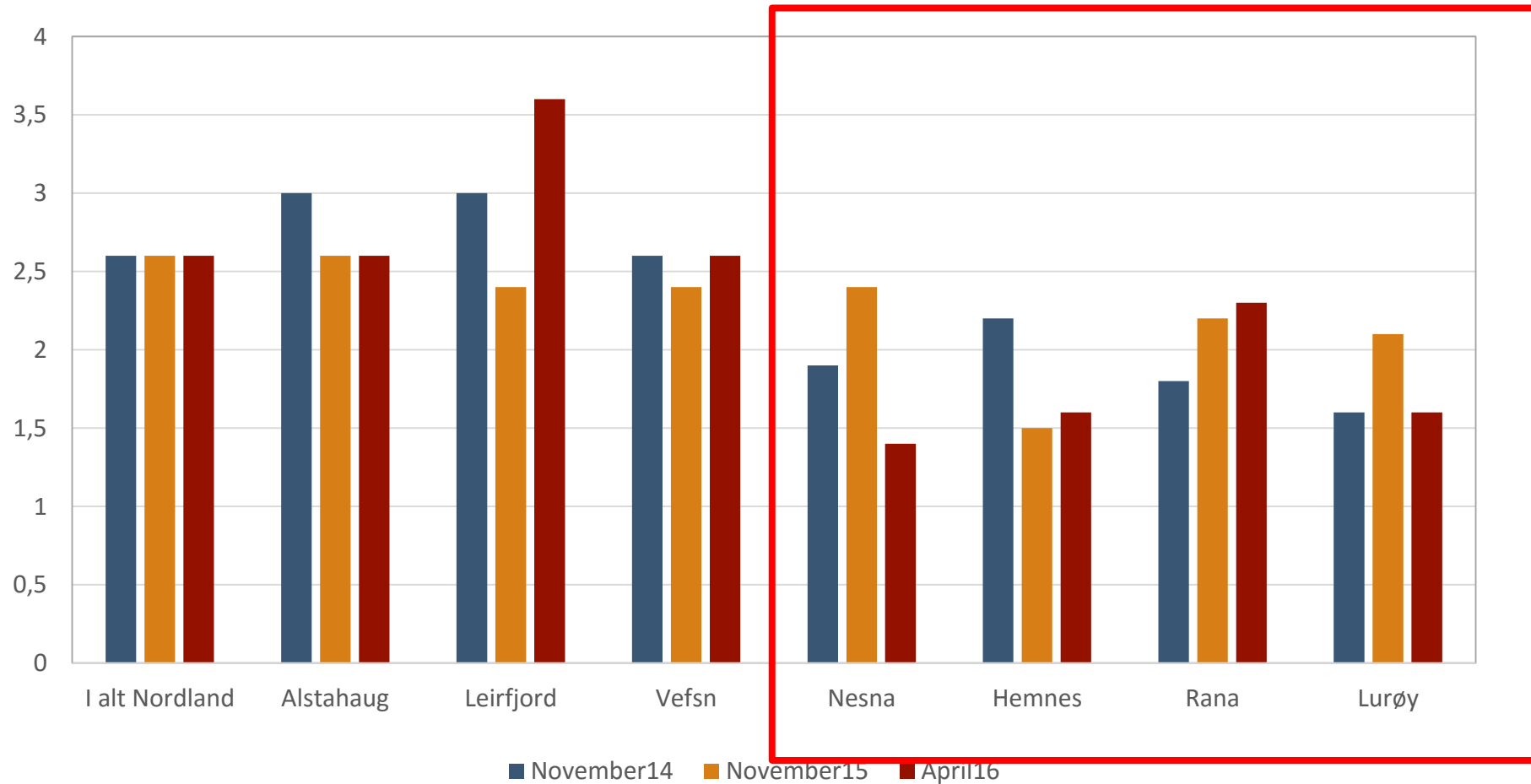
Vekst i produksjon og sysselsetting. Norges Banks regionale nettverk¹⁾

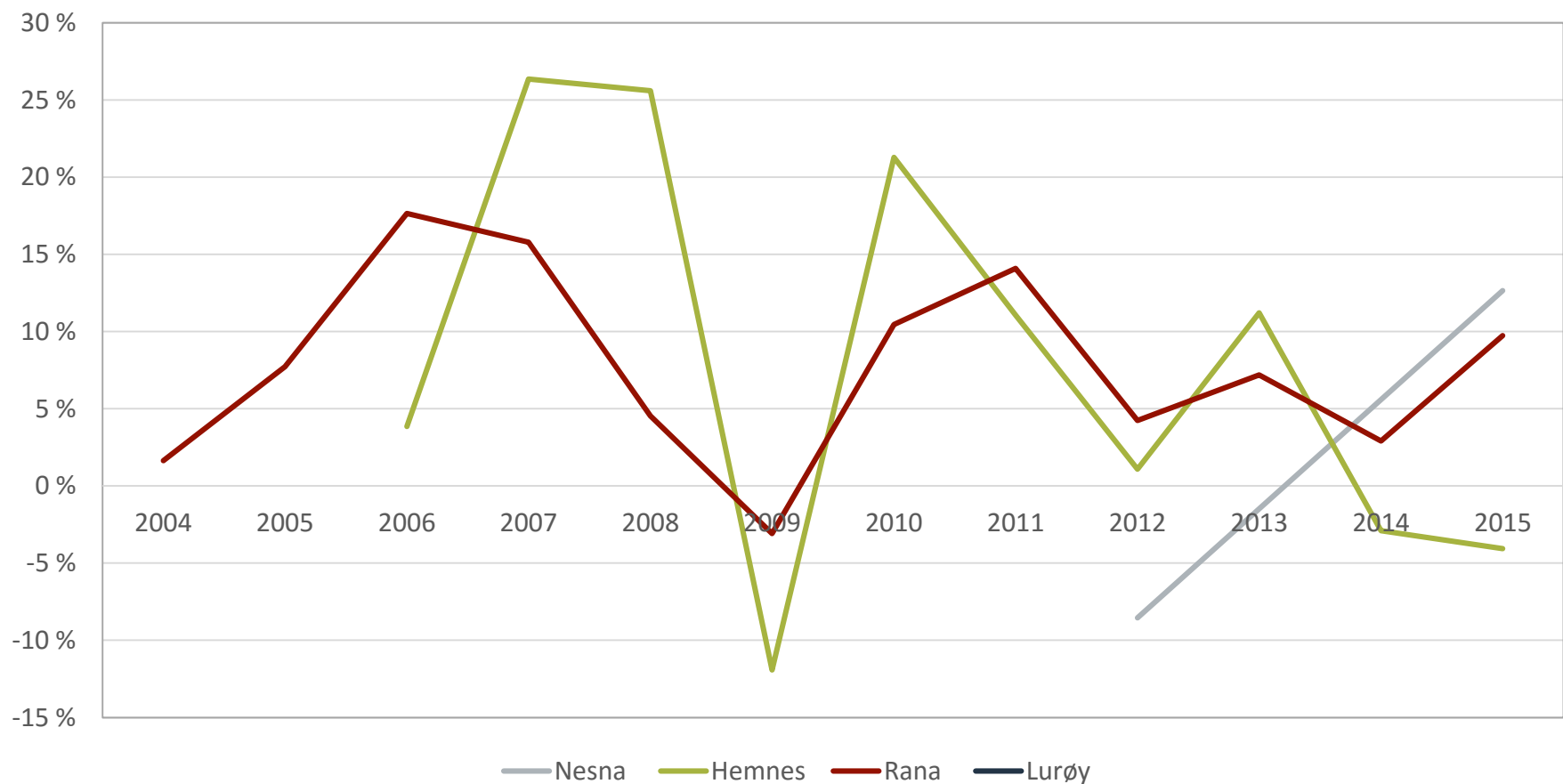
1) Diffusjonsindeks fra -5 til 5.

Utvikling i NAV-registrert ledighet. November 2014 – April 2016

Figurtekst

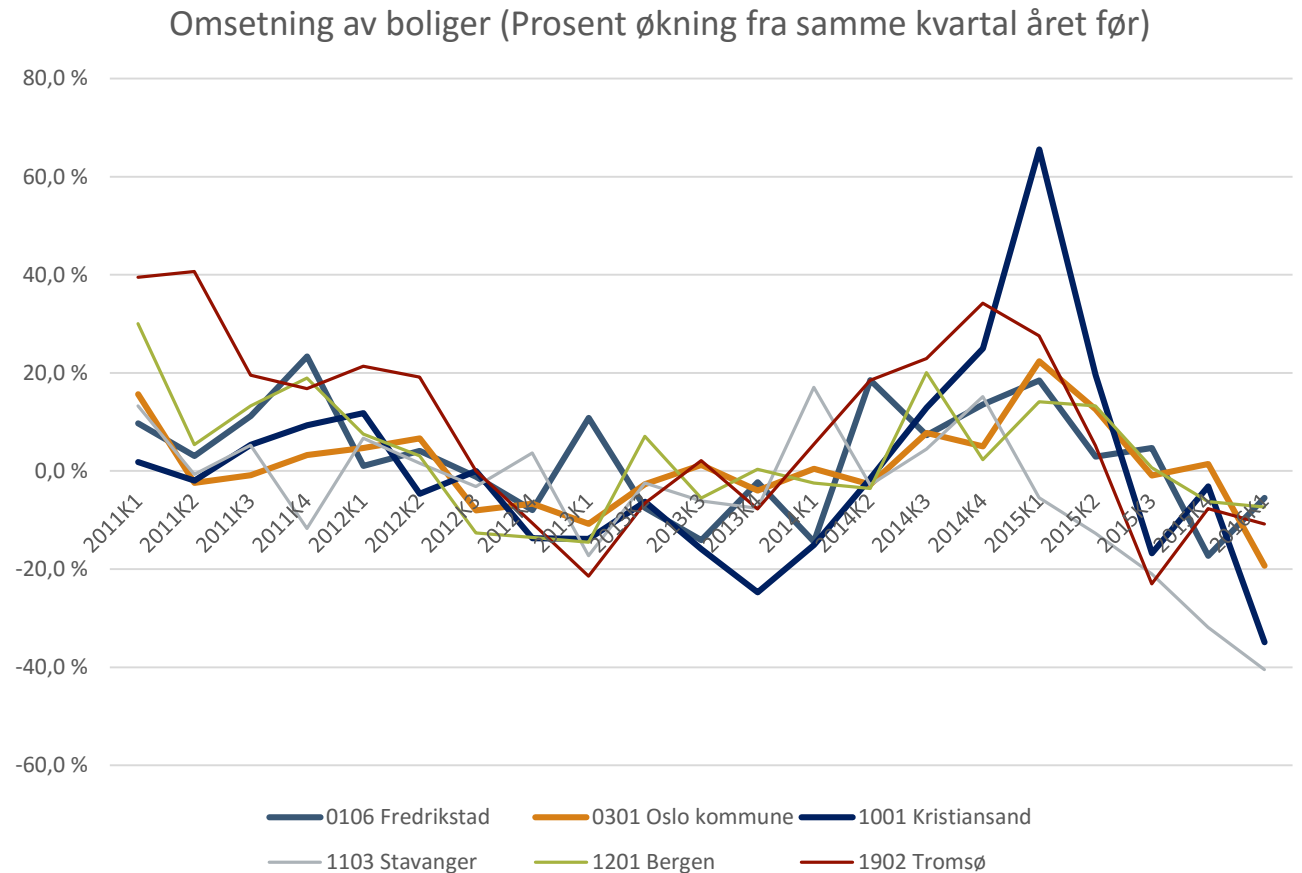
Boligpriser. Årsvekst 2004 - 2015

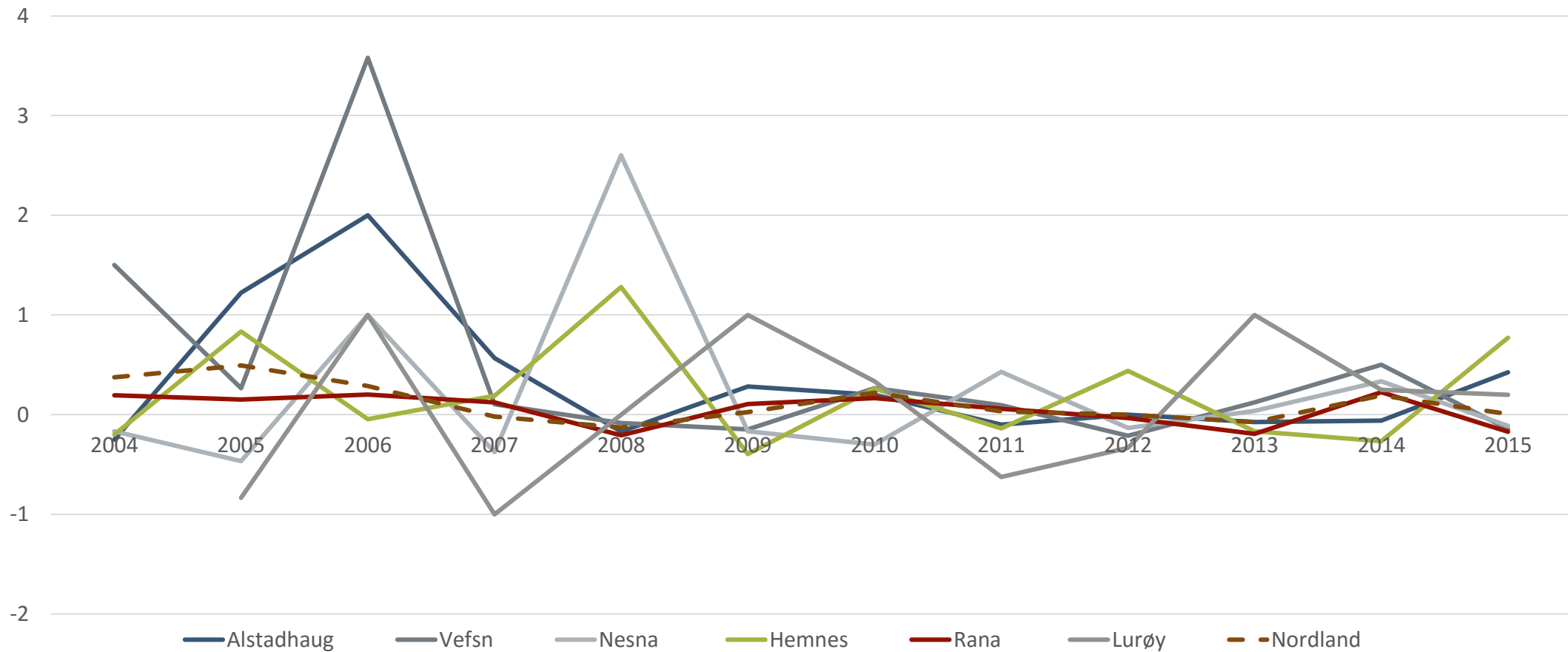
Omsetning av boliger

Tydelig negativ trend, men det behøver ikke å fortelle at boligmarkedet kjølnes

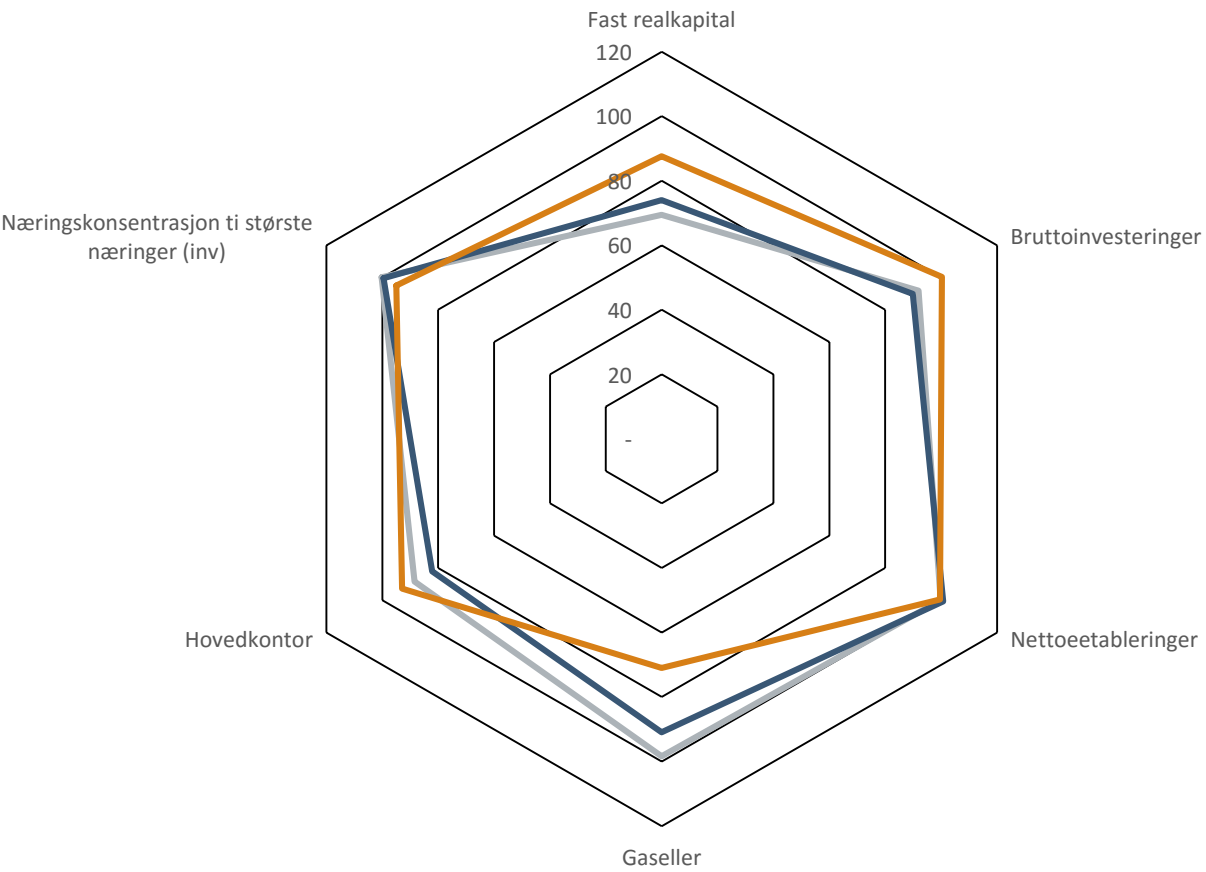
Man må også se på prisene

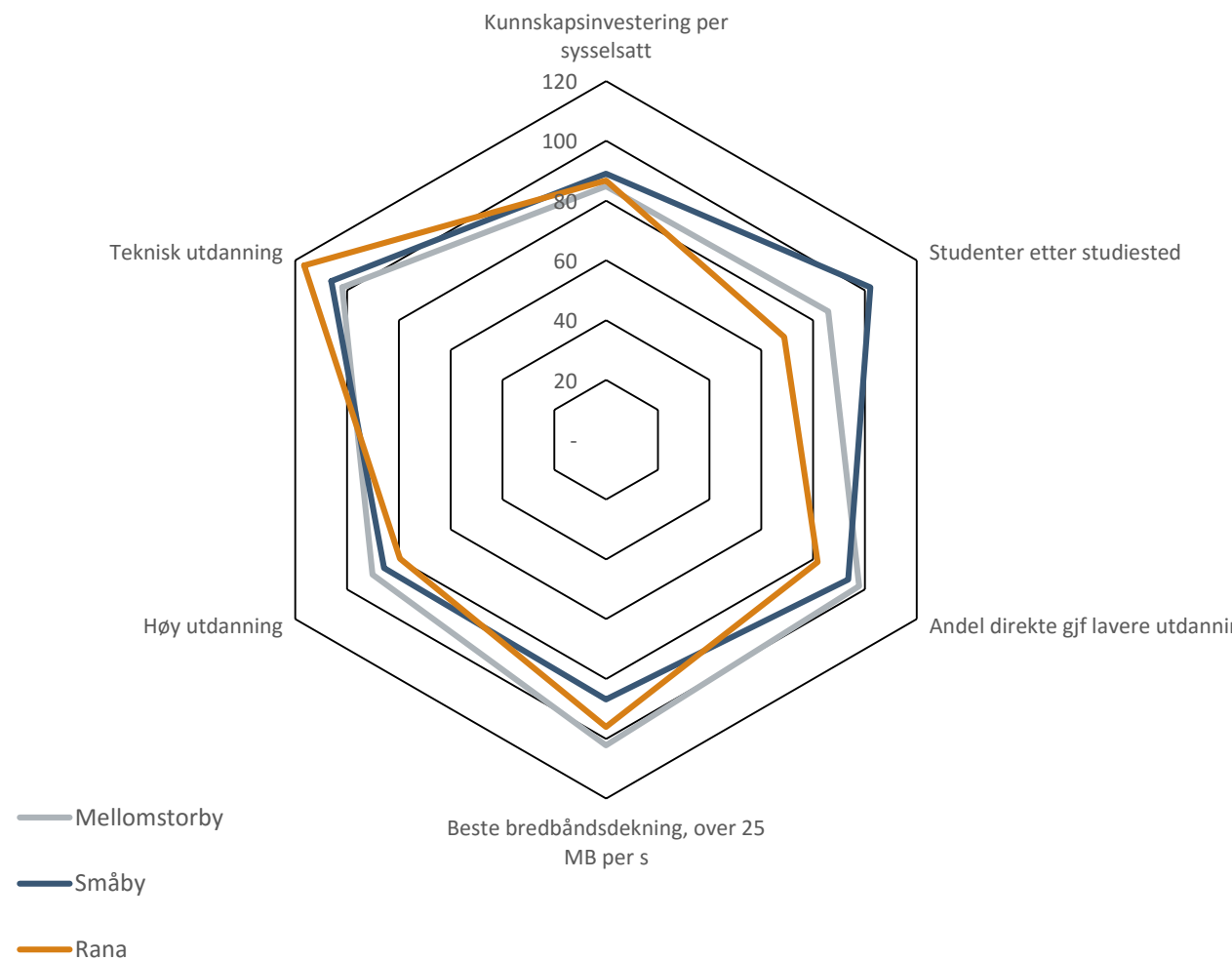
Omsetning av boliger

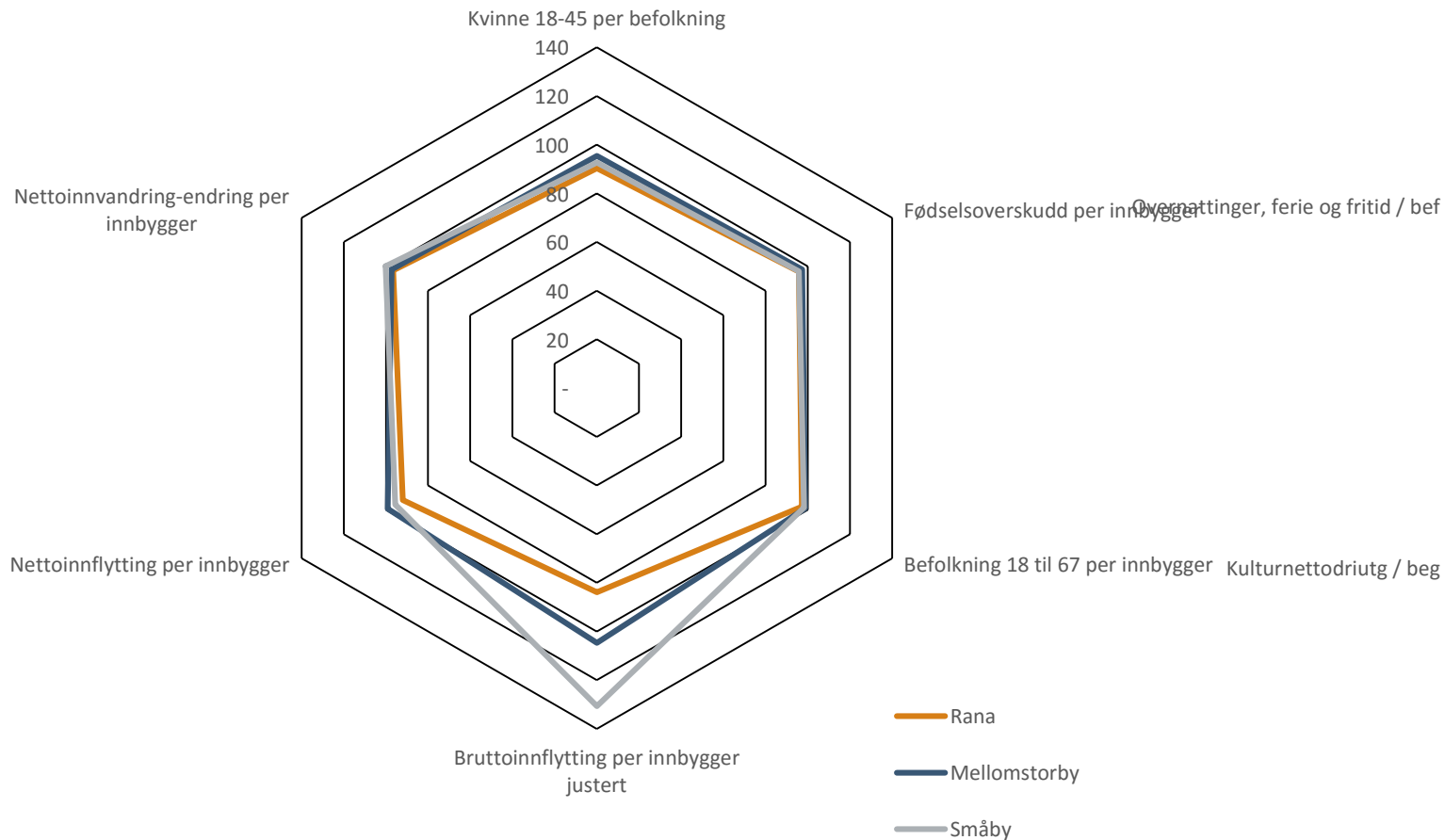
Næringsstruktur

Kunnskap

Demografi

Kulturattraktivitet

